

Työeläkelaitoksille

ELÄKEUUDISTUKSESTA JOHTUVAT KUNNALLISEN ELÄKESÄÄNNÖN MUUTOKSET

Oheisena vuoden 1994 alusta voimaan tulleen eläkeuudistuksen johdosta kunnalliseen eläkesääntöön 11.6. ja 26.11.1993 hyväksytyt muutokset.

Voimaantulo

Muutokset tulivat voimaan 1.1.1994 lukuun ottamatta eräitä voimaantulomääräyksistä ilmeneviä poikkeuksia.

ELÄKETURVAKESKUS

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivistoinen

KUNNALLISEN ELÄKELAITOKSEN ELÄKESÄÄNTÖ

Kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunnan kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 14 §:n 1 momentin nojalla 30 päivänä joulukuuta 1964, 25 päivänä toukokuuta 1965, 17 päivänä toukokuuta 1966, 28 päivänä kesäkuuta 1967, 24 päivänä lokakuuta 1968, 31 päivänä lokakuuta 1969, 12 päivänä marraskuuta 1971, 2 päivänä kesäkuuta 1972, 22 päivänä helmikuuta 1973, 11 päivänä kesäkuuta 1975, 21 päivänä tammikuuta 1976, 12 päivänä marraskuuta 1976, 15 päivänä joulukuuta 1976, 29 päivänä joulukuuta 1977, 14 päivänä syyskuuta 1978, 10 päivänä marraskuuta 1978, 14 päivänä marraskuuta 1979, 19 päivänä kesäkuuta 1980, 21 päivänä marraskuuta 1980, 17 päivänä kesäkuuta 1981, 13 päivänä marraskuuta 1981, 21 päivänä tammikuuta 1982, 9 päivänä kesäkuuta 1982, 12 päivänä marraskuuta 1982, 15 päivänä kesäkuuta 1983, 10 päivänä marraskuuta 1983, 13 päivänä kesäkuuta 1984, 15 päivänä marraskuuta 1984, 6 päivänä helmikuuta 1985, 19 päivänä kesäkuuta 1985, 13 päivänä marraskuuta 1985, 18 päivänä kesäkuuta 1986, 14 päivänä marraskuuta 1986, 5 päivänä kesäkuuta 1987, 13 päivänä marraskuuta 1987, 3 päivänä kesäkuuta 1988, 11 päivänä marraskuuta 1988, 16 päivänä kesäkuuta 1989, 24 päivänä marraskuuta 1989, 8 päivänä kesäkuuta 1990, 30 päivänä marraskuuta 1990, 12 päivänä kesäkuuta 1991, 22 päivänä marraskuuta 1991, 12 päivänä kesäkuuta 1992, 20 päivänä marraskuuta 1992, 11 päivänä kesäkuuta 1993 ja 26 päivänä marraskuuta 1993 hyväksymä.

- 9 mom.** Mitä edellä 8 momentissa on määrätty, sovelletaan myös, jos tulee selvitetynksi, että muutos työajassa on tapahtunut asteittain ja työansiot ovat sen takia muuttuneet sanotussa momentissa tarkoitetulla tavalla enintään kolmen vuoden kuluessa ensimmäisestä muutoksesta lukien. Verrattaessa toisiinsa eri ajankohtien työansioita, ne tarkistetaan 11 §:n mukaisesti. (Lisätty 3.6.1988)
- asteittainen muutos työajassa
- 10 mom.** Viranhaltijan tai työntekijän hakemuksesta eläkelaitoksen on annettava päätös siitä, onko palvelussuhteeseen sovellettava 8 tai 9 momenttia ja myönteisessä tapauksessa vahvistettava näin päättyneestä palvelussuhteesta muodostuva vastainen eläkeoikeus. (Lisätty 3.6.1988)
- päätös soveltamisesta
- 11 mom.** Kunnallinen palvelussuhde, joka on jatkunut vähintään kymmenen vuotta sen vuoden loppuun mennessä, jonka aikana viranhaltija tai työntekijä on täyttänyt 54 vuoden iän, päätetään sanotun vuoden lopussa. Jollei kunnallinen palvelussuhde ole edellä mainittuna ajankohtana jatkunut kymmentä vuotta, se päätetään sen vuoden lopussa, jona kymmenen vuotta täyttyy. Palvelussuhdetta ei kuitenkaan päätetä enää sen vuoden jälkeen, jonka päättymisestä on kaksi täyttä kalenterivuotta viranhaltijan tai työntekijän eläkeikään. Viranhaltijan tai työntekijän jatkaessa kunnallista palvelussuhdettaan hänen katsotaan olevan uudessa palvelussuhteessa. Palvelussuhdetta ei kuitenkaan katkaista, jos viranhaltijan tai työntekijän palkka on katkaisun jälkeisessä palvelussuhteessa alentunut sellaisen poikkeuksellisen syyn johdosta, joka on ilmaantunut ennen palvelussuhteen tässä momentissa tarkoitettua päättämistä, ja jos 5 §:n 4 momentin soveltamisen edellytykset tällöin täyttyvät. (26.11.1993)
- Automaattinen katkaisu

Ennen eläkesääntöön 26.11.1993 hyväksytyjä muutoksia 1 §:n 11 momentti kuului näin:

Kunnallinen palvelussuhde, joka on jatkunut vähintään kymmenen vuotta sen vuoden loppuun mennessä, jonka aikana viranhaltija tai työntekijä on täyttänyt 54 vuoden iän, päätetään sanotun vuoden lopussa. Jollei kunnallinen palvelussuhde ole edellä mainittuna ajankohtana jatkunut kymmentä vuotta, se päätetään sen vuoden lopussa, jona kymmenen vuotta täyttyy. Palvelussuhdetta ei kuitenkaan päätetä enää sen vuoden jälkeen, jonka aikana viranhaltija tai työntekijä täyttää 62 vuotta. Viranhaltijan tai työntekijän jatkaessa kunnallista palvelussuhdettaan hänen katsotaan olevan uudessa palvelussuhteessa. Palvelussuhdetta ei kuitenkaan katkaista, jos viranhaltijan tai työntekijän palkka on katkaisun jälkeisessä palvelussuhteessa alentunut sellaisen poikkeuksellisen syyn johdosta, joka on ilmaantunut ennen palvelussuhteen tässä momentissa tarkoitettua päättämistä, ja jos 5 §:n 4 momentin soveltamisen edellytykset tällöin täytyvät. (11.6.1993)

- 12 mom.** Sen estämättä, mitä 8, 9 ja 11 momentissa määrätään palvelussuhteen päättämisestä, katsotaan sanotun palvelussuhteen jatkuneen yhdenjaksoisesti sovellettaessa 2 §:n 7 momenttia, 19 §:n 8 momenttia sekä työntekijäin eläkelain 8 §:n 3 momenttia. (11.6.1993) - ei sovelleta

Ennen eläkesääntöön 17.5.1966 hyväksytyjä muutoksia 1 § kuului näin:

Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 1 §:ssä tarkoitettulla viranhaltijalla ja työntekijällä, jonka kunnallinen palvelussuhde, sen jälkeen kun hän on täyttänyt 18 vuotta, on yhdenjaksoisesti jatkunut vähintään neljän kuukauden ajan, on oikeus tämän luvun mukaiseen vanhuus- ja työkyvyttömyyseläketurvaan.

Kunnallisella palvelussuhteella tarkoitetaan tässä eläkesäännössä eläkelaitoksen jäsenyhteisön päätoimista virka- ja työsuhdetta. Jos viranhaltija tai työntekijä siirtyy välittömästi saman jäsenyhteisön toiseen päätoimiseen virka- tai työsuhteeseen, katsotaan myös näin muodostunut yhdenjaksoinen palvelus samaksi palvelussuhteeksi.

Jos viranhaltija on kahdessa tai useammassa saman jäsenyhteisön sivutoimisessa virka- tai työsuhteessa ja jäsenyhteisö on, ottaen huomioon 6 momentin määräykset, eläkelaitokselle ilmoittanut palvelussuhteiden yhteensä vastaavan päätoimisen virka- tai työsuhteen työmäärää, myös tällainen palvelussuhde katsotaan kunnalliseksi palvelussuhteeksi.

1 a §

(17.5.1966)

1 mom. 1 §:n 2 momenttia sovellettaessa työansion katsotaan olevan mainitussa momentissa tarkoitetun rajamäärän suuruinen, jos viranhaltijan tai työntekijän 5 §:n 1 momentin mukainen vuosiansio jaettuna 360:llä ja kerrottuna 30:llä on vähintään rajamäärän suuruinen. Ansion tarkastelu tehdään kalenterivuositain. Jos palvelussuhde ei ole jatkunut kalenterivuotta, keskimääräinen kuukausiansio määrätään siten, että ansio jaetaan sillä ajalla, johon se kohdistuu, ja kerrotaan 30:llä. Palvelussuhteen kestosta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka eläkesäännön 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton erityisäitiys-, äitiys- ja vanhempainloma, hoitovapaa ja palkaton vähintään kuukauden pituinen palvelussuhteen keskeytys, jolta viranhaltija tai työntekijä on oikeutettu 4 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainittuihin kuntoutusetuuksiin. (26.11.1993)

Kuukausipalkan rajamäärät - laskeminen

Ennen eläkesääntöön 26.11.1993 hyväksytyjä muutoksia 1 a §:n 1 momentti kuului näin:

1 §:n 2 momenttia sovellettaessa työansion katsotaan olevan mainitussa momentissa tarkoitetun rajamäärän suuruinen, jos viranhaltijan tai työntekijän 5 §:n 1 momentin mukainen vuosiansio jaettuna 360:llä ja kerrottuna 30:llä on vähintään rajamäärän suuruinen. Ansion tarkastelu tehdään kalenterivuositain. Jos palvelussuhde ei ole jatkunut kalenterivuotta, keskimääräinen kuukausiansio määrätään siten, että ansio jaetaan sillä ajalla, johon se kohdistuu, ja kerrotaan 30:llä. Palvelussuhteen kestosta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka eläkesäännön 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton erityisäitiys-, äitiys- ja vanhempainloma, hoitovapaa ja palvelussuhteen keskeytys, johon tämän eläkesäännön mukainen kuntoutusraha kohdistuu. (12.6.1991)

Ennen eläkesääntöön 12.6.1991 hyväksytyjä muutoksia 1 a §:n 1 momentti kuului näin:

1 §:n 2 momenttia sovellettaessa työansion katsotaan olevan mainitussa momentissa tarkoitetun rajamäärän suuruinen, jos viranhaltijan tai työntekijän 5 §:n 1 momentin mukainen vuosiansio jaettuna 360:llä ja kerrottuna 30:llä on vähintään rajamäärän suuruinen. Ansion tarkastelu tehdään kalenterivuositain. Jos palvelussuhde ei ole jatkunut kalenterivuotta, keskimääräinen kuukausiansio määrätään siten, että ansio jaetaan sillä ajalla, johon se kohdistuu, ja kerrotaan 30:llä. Palvelussuhteen kestosta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka eläkesäännön 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton äitiys- ja vanhempainloma ja hoitovapaa. (8.6.1990)

Ennen eläkesääntöön 14.11.1979 hyväksytyjä muutoksia 1 a §:n 1 momentti kuului näin:

1 §:n 2 momenttia sovellettaessa työansion arvioidaan nousevan mainitussa momentissa tarkoitettuun rajamäärään virka- tai työsuhteen alusta alkaen, jos viranhaltijan tai työntekijän 5 §:n 1 momentin mukainen työansio ensimmäiseltä kuukauden pituiselta ajalta on vähintään rajamäärän suuruinen, ja muutoin sen kalenterikuukauden alusta, jonka aikana työansio ensimmäisen kerran on noussut rajamäärään. Tämän jälkeen työansion katsotaan mainittua momenttia sovellettaessa olevan vähintään sanotun rajamäärän suuruinen sen kalenterivuoden loppuun, jona ansio on noussut rajamäärään. Kunkin seuraavan kalenterivuoden alussa tarkistetaan, täyttääkö ansio 1 §:n 2 momentissa määrätty vaatimukset. (12.11.1971)

2 mom. 2 momentti on kumottu 11.11.1988.

Ennen eläkesääntöön 11.11.1988 hyväksytyjä muutoksia 1 a §:n 2 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija on kahdessa tai useammassa saman jäsenyhteisön virka- tai työsuhteessa ja niiden 1 a §:n 1 momentin mukaan määrätty ansiot yhteensä täyttävät eläkesäännön 1 §:n 2 momentissa mainitun rajamäärän, palvelussuhteet ovat eläketurvan piirissä sinä aikana, jolloin ne yhdessä täyttävät rajamäärän. (Lisätty 15.6.1983)

Eläkesäännön 1 a §:n 1 ja 2 momentin 15.6.1983 hyväksytyjä muutoksia sovelletaan tapauksiin, joissa palvelussuhde on päättynyt 1.5.1966 tai sen jälkeen ja joissa eläketapahtuma on sattunut 1.1.1988 tai sen jälkeen.

Eläkesäännön 1 a §:n 1 ja 2 momentin 15.6.1983 hyväksytyt muutokset tulevat voimaan 1.1.1984.

3 mom. Edellä 1 §:n 2 momentissa vahvistettu rajamäärä - **muuttuminen** muuttuu vastaavasti siten kuin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö päättää työntekijäin eläkelain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn rajamäärän muuttamisesta.

Edellä mainittu rajamäärä on muuttunut siten, että se on vuonna 1969 ollut 230 mk/kk, vuonna 1970 249,72 mk/kk, vuonna 1971 273,80 mk/kk, vuonna 1972 313,10 mk/kk, vuonna 1973 173,66 mk/kk, vuonna 1974 199,65 mk/kk, vuonna 1975 242,75 mk/kk, vuonna 1976 292,82 mk/kk, vuonna 1977 332,11 mk/kk, vuonna 1978 363,17 mk/kk, vuonna 1979 385,35 mk/kk, vuonna 1980 421,48 mk/kk, vuonna 1981 472,18 mk/kk, vuonna 1982 529,86 mk/kk, vuonna 1983 579,93 mk/kk, vuonna 1984 637,61 mk/kk, vuonna 1985 689,58 mk/kk, vuonna 1986 738,38 mk/kk, vuonna 1987 776,41 mk/kk, vuonna 1988 818,24 mk/kk, vuonna 1989 879,08 mk/kk, vuonna 1990 938,66 mk/kk, vuonna 1991 1 010,92 mk/kk, vuonna 1992 1 066,06 mk/kk, vuonna 1993 1 069,86 mk/kk ja vuonna 1994 1 069,86 mk/kk. Rajamäärän perusarvo 90 mk/kk vastaa TEL-indeksilukua 142.

2 a §

1 mom. Työkyvyttömyyseläke määrätään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään viranhaltijalle tai työntekijälle, jonka työkyvyn on 2 §:n 4 ja 5 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään 3/5. Niin ikään yksilöllinen varhaiseläke myönnetään täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä. Muussa tapauksessa eläke myönnetään osaeläkkeenä. (11.6.1993)

**Osatyökyvyttö-
myyseläke
- oikeus**

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyt muutoksia 2 a §:n 1 momentti kuului näin:

Edellä 2 §:n 4 momentin b) ja c) kohdissa tarkoitettu työkyvyttömyyseläke määrätään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 3 §:n mukaan ja se myönnetään viranhaltijalle tai työntekijälle, jonka työkyvyn on 2 §:n 5 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään 3/5. Niin ikään yksilöllinen varhaiseläke myönnetään täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä. Muussa tapauksessa eläke myönnetään osaeläkkeenä, joka on puolet edellä tarkoitettusta täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrästä. Jos kuitenkin viranhaltija tai työntekijä on syntynyt ennen 1 päivänä tammikuuta 1927, osaeläke on seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä.

Syntymävuosi	Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä
1919 tai aikaisempi	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

(11.11.1988)

Ennen eläkesääntöön 11.11.1988 hyväksytyt muutoksia 2 a §:n 1 momentti kuului näin:

Edellä 2 §:n 4 momentin b) ja c) kohdissa tarkoitettu työkyvyttömyyseläke määrätään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 3 §:n mukaan ja se myönnetään viranhaltijalle tai työntekijälle, jonka työkyvyn on 2 §:n 5 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään 3/5. Niin ikään 2 §:n 4 momentin c) kohdassa tarkoitettu yksilöllinen varhaiseläke myönnetään täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä. Muussa tapauksessa eläke myönnetään osaeläkkeenä, joka on puolet edellä tarkoitettusta täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrästä. Jos kuitenkin viranhaltija tai työntekijä on syntynyt ennen 1 päivänä tammikuuta 1927, osaeläke on seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä.

Syntymävuosi	Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä
1919 tai aikaisempi	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

(13.11.1987)

Ennen eläkesääntöön 13.11.1987 hyväksytyjä muutoksia 2 a §:n 1 momentti kuului näin:

Edellä 2 §:n 4 momentin b) ja c) kohdissa tarkoitettu työkyvyttömyyseläke määrätään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 3 §:n mukaan ja se myönnetään viranhaltijalle tai työntekijälle, jonka työkyvyn on 2 §:n 5 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään 3/5. Muussa tapauksessa eläke myönnetään osaeläkkeenä, joka on puolet edellä tarkoitettusta täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrästä. Jos kuitenkin viranhaltija tai työntekijä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1927, osaeläke on seuraavien prosenttilukujen mukainen osa täydestä eläkkeestä:

Syntymävuosi	Osaeläke prosenttia täydestä eläkkeestä
1919 tai aikaisempi	66
1920	64
1921	62
1922	60
1923	58
1924	56
1925	54
1926	52

(11.6.1975)

Ennen eläkesääntöön 11.6.1975 hyväksytyjä muutoksia 2 a §:n 1 momentti kuului näin:

Edellä 2 §:n 4 momentin b) ja c) kohdissa tarkoitettu työkyvyttömyyseläke määrätään joko täytenä eläkkeenä tai osaeläkkeenä. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 3 §:n mukaan ja se myönnetään viranhaltijalle tai työntekijälle, jonka työkyvyn on 2 §:n 5 momentin mukaisesti arvioitu olevan ainakin vuoden ajan alentunut vähintään kolmella viidenneksellä. Muussa tapauksessa eläke on puolet edellä tarkoitettusta määrästä. Kuitenkin ennen 1 päivää heinäkuuta 1935 syntyneen työntekijän osaeläke lasketaan soveltaen 3 §:n 2, 3, 4 ja 5 momentteja siten muunnettuna, että syntymävuosirajan 1919 asemesta käytetään rajana vuotta 1935 ja prosenttiluvun 22 asemesta prosenttilukua 38.

2 mom. Jos yksilöllisen varhaiseläkkeen saaja menee ansiotyöhön ansaiten 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun markkamäärän tai sitä enemmän, voidaan sen estämättä, mitä 1 momentissa määrätään yksilöllinen varhaiseläke maksaa 3 momentin mukaisen osaeläkkeen suuruisena. Jos kuitenkin eläkkeensaajan ansiotulot ylittävät 3/5 eläkkeen perusteena olevasta palkasta, eläkettä ei makseta ja se jätetään lepäämään.
(11.6.1993)

- yksilöllinen
varhaiseläke
lepäämään tai
osaeläkkeen
suuruinen

Entinen 2 a §:n 2 momentti on muutettu 4 momentiksi 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 2 a §:n 2 momentti kuului näin:

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu siten, että muutoksella 1 momentin mukaan on vaikutusta eläkkeen suuruuteen ja jos muutoksen, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, voidaan arvioida jäävän pysyväksi ainakin vuoden ajaksi, tarkistetaan eläkkeen määrä eläkkeensaajan hakemuksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jollei 30 a §:n 3 momentin määräyksistä muuta johdu. Eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo suoritettu, eikä koroteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltäneeltä kuudelta kuukaudelta.
(13.11.1981)

Ennen eläkesääntöön 13.11.1981 hyväksytyjä muutoksia 2 a §:n 2 momentti kuului näin:

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu siten, että muutoksella 1 momentin mukaan on vaikutusta eläkkeen suuruuteen ja jos muutoksen, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, voidaan arvioida jäävän pysyväksi ainakin vuoden ajaksi, tarkistetaan eläkkeen määrä eläkkeensaajan hakemuksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta. Eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo suoritettu, eikä koroteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltäneeltä kuudelta kuukaudelta.

- 3 mom.** Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 3 §:n mukaan. Osaeläke on puolet täydestä eläkkeestä. (11.6.1993) - suuruus

Entinen 2 a §:n 3 momentti on muutettu 5 momentiksi 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 2 a §:n 3 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 2 momentissa on määrätty, voidaan työkyvyttömyyseläkettä lakkautettaessa päättää, että eläkettä maksetaan osaeläkkeenä määrätyltä vuotta lyhyemmältäkin ajalta.

- 4 mom.** Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu siten, että muutoksella 1 momentin mukaan on vaikutusta eläkkeen suuruuteen ja jos muutoksen, kun otetaan huomioon myös jo kulunut aika, voidaan arvioida jäävän pysyväksi ainakin vuoden ajaksi, tarkistetaan eläkkeen määrä eläkkeensaajan hakemuksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jollei 30 a §:n määräyksistä muuta johdu. Eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo suoritettu, eikä koroteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kalenterikuukautta edeltäneeltä kuudelta kuukaudelta. Osaeläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke muutetaan eläkkeensaajan hakemuksesta yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jona eläkkeensaaja on täyttänyt 2 c §:n 1 ja 2 momentissa määrätyt edellytykset, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen hakemista seuraavaa kuukautta. (11.6.1993) - työkyvyn muutoksen vaikutus

Aiempi 4 momentti on kumottu 3.6.1988.

Ennen eläkesääntöön 3.6.1988 hyväksytyjä muutoksia 2 a §:n 4 momentti kuului näin:

Eläkkeen lakkauttamisesta, sen maksamisen keskeyttämisestä, maksettavan määrän alentamisesta sekä eläkkeen erotuksen suorittamisesta noudatetaan lisäksi, mitä 8 §:n 4 ja 5 momenteissa on määrätty. (22.2.1973)

5 mom. Jos työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, se voidaan maksaa osaeläkkeenä vuotta lyhyemmältäkin ajalta. Osaeläke voidaan maksaa täytenä eläkkeenä 8 c §:n 2 momentissa tarkoitetun kuntoutuksen ajalta. (11.6.1993)

6 mom. Kun yksilöllisen varhaiseläkkeen saaja menee ansiotyöhön, jonka vuoksi 2 momentin mukaan eläke olisi maksettava osaeläkkeen suuruisena tai sitä ei saisi maksaa lainkaan, eläkelaitos muuttaa eläkkeen määrän tai keskeyttää eläkkeen maksamisen seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen. Näissä tapauksissa eläkelaitos voi periä aiheuttomasti maksetut eläke-erät takaisin eläkkeensaajan ansiotyöhön ryhtymisestä lukien. (11.6.1993)

Yksilöllisen varhaiseläkkeen lepäämäänjättämis- tai osaeläkkeen suuruiseksi muuttumisajankohta

7 mom. Työnteon lakatessa tai vähentyessä siten, että viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada yksilöllistä varhaiseläkettä täytenä tai osaeläkkeen suuruisena, lepäävänä olevaa yksilöllistä varhaiseläkettä ryhdytään maksamaan hakemista seuraavan kalenterikuukauden alusta. Poikkeuksellisesta syystä eläke voidaan maksaa takautuvasti, kuitenkin enintään vuoden ajalta ennen hakemista seuraavaa kuukautta. (11.6.1993)

- yksilöllisen varhaiseläkkeen muutos täydeksi tai osaeläkkeen suuruiseksi

8 mom. Lepäävänä oleva yksilöllinen varhaiseläke voidaan eläkkeensaajan hakemuksesta lakkauttaa hakemista seuraavan kuukauden alusta. Jollei lepäävänä olevaa yksilöllistä varhaiseläkettä ole vaadittu maksettavaksi uudelleen viiden vuoden kuluessa keskeyttämisestä, varhaiseläke katsotaan ilman eri päätöstä lakanneeksi sanotun ajan kuluttua. (11.6.1993)

Lepäävänä olevan yksilöllisen varhaiseläkkeen lakkauttaminen

2 c §

1 mom. Sen estämättä, mitä 2 §:n 4 momentissa ja 2 a §:n 1 momentissa määrätään täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamisesta, 58 vuotta täyttäneellä viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, huomioon ottaen sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, palveluksessaolon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää jatkavan palvelustaan. Edellytyksenä on kuitenkin, että asianomainen on lopettanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainituissa laeissa, eläkeohjesäännössä tai eläkesäännössä tarkoitetun ansiotyön tai että hänen ansiotulonsa näistä töistä voidaan arvioida kuukaudessa keskimäärin pienemmiksi kuin 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu markkamäärä. Lisäksi edellytetään, että yksilöllistä varhaiseläkettä määrättäessä voidaan ottaa eläkkeeseen oikeuttavana aikana huomioon myös eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika lukuunottamatta kuitenkin 2 §:n 4 momentin c) kohdassa tarkoitettua tilannetta ja tilannetta, jossa viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus vanhuuseläkkeeseen 65 vuotta alemmassa eläkeiässä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkeohjesäännön tai eläkesäännön mukaan. (26.11.1993)

**Yksilöllinen
varhaiseläke**
- saamis-
edellytykset
- yleiset

Ennen eläkesääntöön 26.11.1993 hyväksytyjä muutoksia 2 c §:n 1 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 2 §:n 4 momentissa ja 2 a §:n 1 momentissa määrätään täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamisesta, 58 vuotta täyttäneellä viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, huomioon ottaen sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, palveluksessaolon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää jatkavan palvelustaan. Edellytyksenä on kuitenkin, että asianomainen on lopettanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainituissa laeissa, eläkeohjesäännössä tai eläkesäännössä tarkoitetun ansiotyön tai että hänen ansiotulonsa näistä töistä voidaan arvioida kuukaudessa keskimäärin pienemmiksi kuin 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu markkamäärä. Lisäksi edellytetään, että yksilöllistä varhaiseläkettä määrättäessä voidaan ottaa eläkkeeseen oikeuttavana aikana huomioon myös eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika. (11.6.1993)

2 c §

1 mom. Sen estämättä, mitä 2 §:n 4 momentissa ja 2 a §:n 1 momentissa määrätään täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamisesta, 58 vuotta täyttäneellä viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, huomioon ottaen sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, palveluksessaolon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää jatkavan palvelustaan. Edellytyksenä on kuitenkin, että asianomainen on lopettanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainituissa laeissa, eläkeohjesäännössä tai eläkesäännössä tarkoitetun ansiotyön tai että hänen ansiotulonsa näistä töistä voidaan arvioida kuukaudessa keskimäärin pienemmiksi kuin 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu markkamäärä. Lisäksi edellytetään, että yksilöllistä varhaiseläkettä määrättäessä voidaan ottaa eläkkeeseen oikeuttavana aikana huomioon myös eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika. (11.6.1993)

**Yksilöllinen
varhaiseläke**
- saamis-
edellytykset
- yleiset

Ennen eläkesäntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 2 c §:n 1 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 2 §:n 4 momentissa ja 2 a §:n 1 momentissa on määrätty työkyvyttömyyseläkkeen saamisesta, 55 vuotta täyttäneellä viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä yksilöllisenä varhaiseläkkeenä, jos hänen työkykynsä, huomioon ottaen sairaus, vika tai vamma, ikääntymiseen liittyvät tekijät, palveluksessaolon pitkäaikaisuus, hänelle työstä aiheutunut rasittuneisuus ja kuluneisuus sekä työolosuhteet, on pysyvästi siinä määrin alentunut, ettei hänen kohtuudella voida edellyttää jatkavan palvelustaan. Edellytyksenä on kuitenkin, että asianomainen on lopettanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainituissa laeissa, eläkeohjesäännössä tai eläkesäännössä tarkoitetun ansiotyön tai että hänen ansiotulonsa näistä töistä voidaan arvioida kuukaudessa keskimäärin pienemmiksi kuin 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu markkamäärä. Yksilöllisen varhaiseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että yksilöllistä varhaiseläkettä määrättäessä voidaan ottaa eläkkeessä oikeuttavana aikana huomioon myös eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika. (11.11.1988)

2 mom. Edellä 1 momentissa tarkoitettuja työolosuhteita arvioidaessa on myös otettava huomioon julkisen hallinnon erityisluonteesta johtuvat tietyille tehtäville asetettavat erityiset vaatimukset, jotka liittyvät yleiseen turvallisuuteen, henkilön omaan turvallisuuteen taikka työn vastuullisuuteen yleisen edun kannalta. (11.11.1988)

- julkisen hallinnon erityisluonteen huomioon ottaminen

3 mom. Viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 1 momentin ensimmäisessä ja viimeisessä virkkeessä ja 2 momentissa mainitut eläkkeensaamisen edellytykset. Myönteinen ennakkopäätös on eläkelaitosta sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työnantajan ja viranhaltijan tai työntekijän sopiman sitä pitemmän ajan kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. (11.6.1993)

- ennakkopäätös

Entinen 3 momentti on muutettu 5 momentiksi 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 2 c §:n 3 momentti kuului näin:

Yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, jollei eläkkeensaaja enää täytä 1 momentissa säädettyjä eläkkeensaamisen edellytyksiä. Niin ikään yksilöllinen varhaiseläke lakkautetaan, jos se on myönnetty 2 §:n 4 momentin c) kohdan mukaan ja jos sen myöntämisen perusteena olevaan eläkkeeseen nähden menetellään siten. (11.11.1988)

4 mom. Yksilöllistä varhaiseläkettä maksetaan aikaisintaan eläkkeen tai ennakkopäätöksen hakemista seuraavan kuukauden alusta. Poikkeuksellisesta syystä eläke voidaan maksaa takautuvasti, kuitenkin enintään vuoden ajalta ennen hakemista seuraavaa kuukautta. (11.6.1993)

- maksuajankohta

Entinen 2 c §:n 4 momentti on siirretty 2 a §:n 4 momentin viimeiseksi virkkeeksi 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 2 c §:n 4 momentti kuului näin:

Osaeläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke muutetaan eläkkeensaajan hakemuksesta yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jona eläkkeensaaja on täyttänyt 1 momentissa säädetyt edellytykset, ei kuitenkaan takautuvasti kuutta kuukautta pitimmältä ajalta ennen hakemusta seuraavan kuukauden alkua. (11.11.1988)

- 5 mom.** Yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, jollei eläkkeensaaja enää täytä 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä määrättyjä eläkkeensaamisen edellytyksiä. Niin ikään yksilöllinen varhaiseläke lakkautetaan, jos se on myönnetty 2 §:n 4 momentin c) kohdan mukaan ja jos sen myöntämisen perusteena olevaan eläkkeeseen nähden menetellään siten. (11.6.1993)
- eläkkeen lakkautaminen

Entinen 2 c §:n 5 momentti on muutettu 3 momentiksi 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 2 c §:n 5 momentti kuului näin:

Viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 1 momentin ensimmäisessä ja viimeisessä virkkeessä ja 2 momentissa mainitut eläkkeensaamisen edellytykset. Myönteinen ennakkopäätös on eläkelaitosta sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään viimeistään kuuden kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. (16.6.1989)

Ennen eläkesääntöön 16.6.1989 hyväksytyjä muutoksia 2 c §:n 5 momentti kuului näin:

Viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 1 momentin ensimmäisessä ja viimeisessä virkkeessä mainitut eläkkeensaamisen edellytykset. Myönteinen ennakkopäätös on eläkelaitosta sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään viimeistään kuuden kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. (11.11.1988)

- 6 mom.** Yksilöllisestä varhaiseläkkeestä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä määrätään. (11.6.1993)
- viittaus työkyvyttömyyseläkkeeseen

3 a §

(31.10.1969)

- 1 mom.** Muuta kuin osa-aikaeläkettä korotetaan työeläkelisälä, jos viranhaltija tai työntekijä on saanut: Työeläkelisä
- oikeus
- 1) työttömyysturvalain (602/84) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa;
 - 2) työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/90) mukaista ansiotukea;
 - 3) koulutus- ja erorahastosta annetun lain (537/90), valtion virkamieslain (755/86), peruskoululain (476/83) tai lukiolain (477/83) mukaista omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta varten myönnettävää henkilökohtaista tukea; tai
 - 4) työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen taikka kuntoutusrahalain (611/91) mukaista kuntoutusrahaa tai ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella, ei kuitenkaan jos kuntoutusrahaa on maksettu eläkkeen lisänä. (11.6.1993)

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 3 a §:n 1 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä on saanut työttömyysturvalain (602/84) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, korotetaan peruseläkettä työttömyysoikeudella. Ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona viranhaltija tai työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, eläketapahtuman sattumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta maksettu ansioon suhteutettu päiväraha ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyysoikeuteen. (6.2.1985)

Ennen eläkesääntöön 6.2.1985 hyväksytyjä muutoksia 3 a §:n 1 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä on saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta, korotetaan peruseläkettä työttömyysoikeudella. Ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona viranhaltija tai työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, eläketapahtuman sattumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta sekä ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1967 maksettu päiväavustus ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyysoikeuteen. (12.11.1982)

Ennen eläkesääntöön 12.11.1982 hyväksytyjä muutoksia 3 a §:n 1 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä on virka- tai työsuhteen päätyttyä saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaisista päiväavustusta, korotetaan peruseläkettä työttömyyslisällä. Ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona viranhaltija tai työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, eläketapahtuman sattumisvuodelta ja sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta sekä ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1967 maksettu päiväavustus ei kuitenkaan tuota oikeutta työttömyyslisään.

2 mom. Edellä 1 momentissa mainittu etuus ei oikeuta työeläkelisään, jos etuus on maksettu:

- 1) ajalta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona viranhaltija tai työntekijä on täyttänyt 23 vuotta;
- 2) ajalta ennen sitä kalenterivuotta, jona viranhaltijalla tai työntekijällä on ollut ensimmäinen työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkeohjesäännön tai eläkesäännön mukainen virka- tai työsuhte taikka yrittäjätoiminta, tai sanotulta kalenterivuodelta;
- 3) kalenterivuodelta, jonka ajan viranhaltija tai työntekijä on ollut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkeohjesäännön tai eläkesäännön alaisessa virka- tai työsuhteessa taikka yrittäjätoiminnassa, jollei työntekijä ole samana aikana kalenterivuonna ansainnut lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista palkkaa vähintään sanotun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua rajamäärää; eikä
- 4) eläketapahtuman sattumisvuodelta. (11.6.1993)

- ajat, jotka eivät oikeuta työeläkelisään

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 3 a §:n 2 momentti kuului näin:

Mikäli viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus lukea 4 §:n nojalla aika, jolta hänelle on maksettu ansioon suhteutettua päivärahaa eläkkeeseen oikeuttavaksi, sanotulta ajalta maksettu ansioon suhteutettu päiväraha ei tuota oikeutta työttömyyslisään. (6.2.1985)

Ennen eläkesääntöön 6.2.1985 hyväksytyjä muutoksia 3 a §:n 2 momentti kuului näin:

Mikäli viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus lukea 4 §:n nojalla aika, jolta hänelle on maksettu päiväavustusta, eläkkeeseen oikeuttavaksi, sanotulta ajalta maksettu päiväavustus ei tuota oikeutta työttömyyslisään. (12.11.1982)

3 mom. Työeläkelisä lasketaan kertomalla eläkkeen määrä - määrä niiden kuukausien lukumäärällä, joilta 1 momentissa mainittua etuutta on maksettu (etuuskuukaudet) ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan vähentämällä etuuskuukausien lukumäärä niiden täysien kuukausien lukumäärästä, jotka sisältyvät aikaan viranhaltijan tai työntekijän 23 vuoden iän täyttämisestä, kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä heinäkuuta 1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen. Etuuskuukaudet määrätään etuuslajeittain täysinä kuukausina niiden päivien yhteenlasketun lukumäärän perusteella, joilta viranhaltija tai työntekijä on saanut 1 momentin mukaan työeläkelisään oikeuttavaa etuutta. Etuuskuukausia määrättäessä päivien jakajana käytetään kunkin etuuslajin osalta niiden päivien lukumäärää, joilta etuutta voidaan keskimäärin kuukaudessa enintään maksaa. (11.6.1993)

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 3 a §:n 3 momentti kuului näin:

Työttömyysoikeus lasketaan kertomalla eläkkeen määrä työttömyyskuukausien lukumäärällä ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan vähentämällä työttömyyskuukausien lukumäärä niiden täysien kuukausien lukumäärästä, jotka sisältyvät aikaan viranhaltijan tai työntekijän 23 vuoden iän täyttämisestä, kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä heinäkuuta 1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen. Työttömyyskuukaudet määrätään täysinä kuukausina niiden päivien yhteenlasketun lukumäärän perusteella, joilta viranhaltija tai työntekijä on saanut 1 momentin mukaan työttömyysoikeutta ansioon suhteutettua päivärahaa, ja lukemalla kuukauteen 22 päivää. (6.2.1985)

Ennen eläkesääntöön 6.2.1985 hyväksytyjä muutoksia 3 a §:n 3 momentti kuului näin:

Työttömyysoikeus lasketaan kertomalla eläkkeen määrä työttömyyskuukausien lukumäärällä ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan vähentämällä työttömyyskuukausien lukumäärä niiden täysien kuukausien lukumäärästä, jotka sisältyvät aikaan viranhaltijan tai työntekijän 23 vuoden iän täyttämisestä, kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä heinäkuuta 1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen. Työttömyyskuukaudet määrätään täysinä kuukausina niiden päivien yhteenlasketun lukumäärän perusteella, joilta viranhaltija tai työntekijä on saanut 1 momentin mukaan työttömyysoikeutta avustusta, ja lukemalla kuukauteen 22 päivää. (12.11.1982)

Ennen eläkesääntöön 12.11.1982 hyväksytyjä muutoksia 3 a §:n 3 momentti kuului näin:

Työttömyysoikeus lasketaan kertomalla eläkkeen määrä työttömyyskuukausien lukumäärällä ja jakamalla tulo luvulla, joka saadaan vähentämällä työttömyyskuukausien lukumäärä niiden täysien kuukausien lukumäärästä, jotka sisältyvät aikaan viranhaltijan tai työntekijän 23 vuoden iän täyttämisen jälkeen, kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä heinäkuuta 1962, 65 vuoden iän saavuttamiseen. Työttömyyskuukaudet määrätään täysinä kuukausina niiden päivien yhteenlasketun lukumäärän perusteella, joilta viranhaltija tai työntekijä on saanut 1 momentin mukaan työttömyyslisään oikeuttavaa avustusta, ja lukemalla kuukauteen 30 päivää.

4 mom. Työttömyysturvalain 18 §:ssä tarkoitettua lyhennettyä työpäivää tekevän ja saman lain 19 §:ssä tarkoitettua osa-aikatyötä vastaan ottaneen työntekijän työttömyyspäivien lukumääränä käytetään saatuja päivärahoja vastaavien täysien päivärahojen lukumäärää.
(11.6.1993)

3 c §

(12.11.1971)

1 mom. Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täytäneellä pitkäaikaisesti työttömällä viranhaltijalla tai työntekijällä, edellyttäen että: **Työttömyyseläke - oikeus**

1) hänen työttömyyseläkettään määrättäessä voidaan eläkkeeseen oikeuttavana ottaa huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio, ei kuitenkaan silloin, kun viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus työttömyyseläkkeeseen työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun muun lain, eläkeohjesäännön tai eläkesäännön mukaan;

2) hän on 4 momentissa tarkoitettua työttömäksi joutumista välittömästi edeltäneiden 15 kalenterivuoden aikana ansainnut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa virka- tai työsuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa eläkettä yhteensä vähintään viisi vuotta; lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain alaisissa työsuhteissa saatujen ansioiden perusteella ansainta-aika otetaan tällöin huomioon niin kuin sanotun lain 4 §:n 5 momentissa säädetään;

3) hän esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, että hän on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa, ja ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työttömyysturvalain (602/84) mukaiseen työttömyyspäivärahaan; ja että

4) hän esittää työttömyyskassan todistuksen siitä, ettei hänellä työttömyysturvalain 26 §:n 1 ja 3 momentin mukaan enää ole oikeutta ansioon suhteutettuun päivärahaan; kuitenkin peruspäivärahaa saaneen viranhaltijan tai työntekijän on esitettävä kansaneläkelaitoksen todistus siitä, että hän on saanut peruspäivärahaa mainittujen lainkohtien mukaista enimmäismäärää vastaavilta päiviltä.

(11.6.1993)

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 1 momentti kuului näin:

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä pitkäaikaisesti työttömällä viranhaltijalla ja työntekijällä, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, että hän on työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa ja ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työttömyysturvalain (602/84) mukaiseen työttömyyspäivärahaan. Työttömyyseläkkeen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että viranhaltija tai työntekijä esittää kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan antaman todistuksen siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen työvoimaviranomaisen todistuksen antamispäivää, on kuutenakymmenenä viimeksi kuluneen viikon aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä työttömyysturvalain 26 §:n 1 ja 3 momentin mukaan enää ole oikeutta ansioon suhteutettuun päivärahaan. (6.2.1985)

Ennen eläkesääntöön 6.2.1985 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 1 momentti kuului näin:

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä viranhaltijalla ja työntekijällä, joka esittää työvoimaviranomaisen todistuksen siitä, ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työllisyyslain (946/71) mukaiseen työttömyyskorvaukseen, sekä siitä, että hän laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen edellä sanotun todistuksen antamispäivää, on 60 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain (125/34) mukaista päiväavustusta tai työllisyyslain mukaista työttömyyskorvausta yhteensä vähintään 200 päivältä taikka ettei hänellä sanotun valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain enimmäisavustusta koskevien säännösten mukaan enää ole oikeutta päiväavustukseen. (29.12.1977)

Ennen eläkesääntöön 29.12.1977 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 1 momentti kuului näin:

Oikeus saada työttömyyseläkettä on 60 vuotta täyttäneellä viranhaltijalla ja työntekijällä, joka työvoimaviranomaisen antamalla todistuksella osoittaa, että hän on 52 viimeksi kuluneen viikon aikana saanut valtakunnallisista työttömyyskassoista annetun lain mukaista päiväavustusta tai työttömyyskorvauksesta annetun lain mukaista työttömyyskorvausta yhteensä vähintään 200 päivältä ja että hänelle ei voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työttömyyskorvaukseen.

- 2 mom.** Työttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on jäljempänä mainituin poikkeuksin soveltuvin osin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta tässä eläkesäännössä määrätään. (11.6.1993) - vastaavuus työkyvyttömyyseläkkeeseen

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 2 momentti kuului näin:

Työttömyyseläkkeestä ja työttömyyseläkkeen saajasta on jäljempänä mainituin poikkeuksin soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä ja sen saajasta on tässä luvussa määrätty. (22.2.1973)

Ennen eläkesääntöön 22.2.1973 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 2 momentti kuului näin:

Työttömyyseläkkeestä on jäljempänä mainituin poikkeuksin soveltuvin osin muutoin voimassa, mitä työkyvyttömyyseläkkeestä on tässä luvussa määrätty.

- 3 mom.** Työttömyyseläkettä suoritetaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana viranhaltija tai työntekijä täyttää 1 momentissa tarkoitetut eläkkeen saamisen edellytykset. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta. (11.6.1993) - alkaminen

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 3 momentti kuului näin:

Työttömyyseläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta lukien, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitetun kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan todistuksen antamisesta tai, jos eläke myönnetään ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan enimmäismäärän täyttymisen perusteella, sitä koskevan todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta. (6.2.1985)

Ennen eläkesääntöön 6.2.1985 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 3 momentti kuului näin:

Työttömyyseläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta lukien, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitetun todistuksen antamisesta, tai, jos eläke myönnetään päiväavustuksen enimmäismäärän täyttymisen perusteella, sanotun todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta lukien. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta. (13.11.1981)

Ennen eläkesääntöön 13.11.1981 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 3 momentti kuului näin:

Eläkettä suoritetaan sen kalenterikuukauden alusta lukien, joka ensiksi alkaa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut 1 momentissa tarkoitetun todistuksen antamisesta. Eläkettä ei kuitenkaan ilman pätevää syytä suoriteta takautuvasti kuutta kuukautta pitemmältä ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta.

4 mom. Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän eläkesäännön mukainen työkyvyttömyyseläke, joka viranhaltijalle tai työntekijälle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi ollut oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä määrättäessä viranhaltijan tai työntekijän katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu työttömyyspäivärahaa 60 viimeksi kuluneen viikon aikana laskettuna päivästä, joka on aikaisintaan kuukautta ennen 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun työvoimaviranomaisen antaman todistuksen antamispäivää.
(11.6.1993)

- määrä
- työttömyyden
alkamisajankohta

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 4 momentti kuului näin:

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän luvun mukainen työkyvyttömyyseläke, joka viranhaltijalle tai työntekijälle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä määrättäessä viranhaltijan tai työntekijän katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu 1 momentissa tarkoitettuna 60 viikon aikana työttömyyspäivärahaa.
(6.2.1985)

Ennen eläkesääntöön 6.2.1985 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 4 momentti kuului näin:

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän luvun mukainen työkyvyttömyyseläke, joka viranhaltijalle tai työntekijälle olisi myönnetty, jos hänellä työttömäksi joutuessaan olisi oikeus täyden työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen. Eläkettä määrättäessä viranhaltijan tai työntekijän katsotaan joutuneen työttömäksi sinä päivänä, jolta hänelle on ensimmäisen kerran suoritettu 1 momentissa tarkoitettuna aikana päiväavustusta tai työttömyyskorvausta.

Ennen eläkesääntöön 22.2.1973 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 9 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä tulee työttömyyseläkettä saadessaan 2 §:n 4 momentissa edellytetyllä tavalla pitkäaikaisesti työkyvyttömäksi, eläke muutetaan hakemuksesta työkyvyttömyyseläkkeeksi.

10 mom. 10 momentti on kumottu 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 10 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on määrätty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös v. 1930 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä.
(6.2.1985)

Ennen eläkesääntöön 6.2.1985 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 10 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on määrätty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös v. 1929 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä.
(13.6.1984)

Ennen eläkesääntöön 13.6.1984 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 10 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on määrätty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös v. 1928 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä.
(12.11.1982)

Ennen eläkesääntöön 12.11.1982 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 10 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on määrätty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös v. 1927 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä.
(13.11.1981)

Ennen eläkesääntöön 13.11.1981 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 10 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on määrätty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös v. 1926 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä. (21.11.1980)

Ennen eläkesääntöön 21.11.1980 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 10 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on määrätty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös v. 1925 tai sitä ennen syntyneellä työntekijällä. (Lisätty 14.11.1979)

11 mom. 11 momentti on kumottu 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 3 c §:n 11 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on määrätty työttömyyseläkkeen edellytyksenä olevasta alaikärajasta, työttömyyseläkettä on oikeus saada myös sellaisella vuonna 1931 syntyneellä työntekijällä, jolla 1 momentin mukaiset eläkkeen saamisen edellytykset täyttyvät viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1986. (Lisätty 18.6.1986)

4) aikaa, jolta viranhaltija tai työntekijä palveluksessa sattuneen yli kuusi kuukautta yhdenjaksoisesti jatkuneen muun kuin edellä 3) kohdassa tarkoitetun keskeytyksen johdosta ei ole saanut palkkaa jäsenyhteisöltä, paitsi milloin palkattomuuden syynä on ollut julkinen tehtävä, josta ei ole lupa kieltäytyä, keskeytys, jona aikana viranhaltija tai työntekijä on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen, valtiokonttorin ohjeisiin perustuvan varhaiskuntoutuksen tai kuntoutusrahalain mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella, ei kuitenkaan, jos kuntoutusrahaa on maksettu eläkkeen lisänä. Eläkejasta ei myöskään vähennetä keskeytystä, johon kohdistuu erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainloma siltä osin kuin viranhaltijalle tai työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain mukaista erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka hänellä olisi ollut siihen oikeus, (11.6.1993)

eikä

5) aikaa, jonka viranhaltija tai työntekijä välittömästi ennen vanhuuseläkkeelle siirtymistään on eläkeiän täyttämisen jälkeen ollut muun syyn kuin vuosiloman tai sairausloman takia poissa virantoimituksesta tai työstä. (13.6.1984)

- keskeytys eläkeiän täyttämisen jälkeen

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 2 momentin 4) kohta kuului näin:

4) aikaa, jolta viranhaltija tai työntekijä palveluksessa sattuneen yli kuusi kuukautta yhdenjaksoisesti jatkuneen muun kuin edellä 3) kohdassa tarkoitetun keskeytyksen johdosta ei ole saanut palkkaa jäsenyhteisöltä, paitsi milloin palkattomuuden syynä on ollut julkinen tehtävä, josta ei ole lupa kieltäytyä, keskeytys, johon kohdistuu tämän eläkesäännön mukainen kuntoutusraha taikka erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainloma siltä osin kuin viranhaltijalle tai työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain mukaista erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka hänellä olisi ollut siihen oikeus, (12.6.1991)

4 mom. Eläkeajaksi työkyvyttömyyseläkettä varten luetaan myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän saavuttamisen välinen aika (tuleva aika), jos työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin palvelussuhteen tai tämän eläkesäännön mukaisen osa-aikaeläkkeen päättymisestä on kulunut 360 päivää. (11.6.1993)

Tuleva aika

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 4 momentti kuului näin:

Eläkeajaksi työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkettä varten luetaan myös työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamisen ja eläkeiän saavuttamisen välinen aika, jos työkyvyttömyys tai työttömyys on alkanut ennen kuin palvelussuhteen tai tämän eläkesäännön mukaisen osa-aikaeläkkeen päättymisestä on kulunut 360 päivää. Samoin menetellään, jos viranhaltijan tai työntekijän tai edunsaajan ilmoituksesta tulee selvitetyn, että palvelussuhteen päättymisestä työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamiseen on kulunut vähemmän kuin 360 sellaista päivää, joilta viranhaltija tai työntekijä ei ole saanut työttömyysturvalain mukaista päivärahaa eikä opintovapaalaisa (273/79) tarkoitettua opintovapaata. Työttömyysturvalain mukainen päiväraha otetaan tällöin kuitenkin huomioon enintään siihen määrään saakka, joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Jos viranhaltija tai työntekijä on saanut ansioon suhteutettua päivärahaa työttömyysturvalain 26 §:n 3 momentin perusteella, edellä olevasta poiketen tämän palvelussuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika. Viranhaltijan tai työntekijän ilmoituksen johdosta jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset päivät, joilta viranhaltija tai työntekijä on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön ja eläkesääntöjen tai kuntoutusrahain (611/91) mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetyskorvausta tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen tai sotilasvammalain (404/48) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella. Jollei palvelussuhde ole jatkunut kuutta kuukautta, luetaan sen perusteella eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika vain sikäli, kuin viranhaltijalla tai työntekijällä ei ole ennen tätä palvelussuhdetta alkaneen virkattai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta lain tai julkisen eläkesäännön mukaiseen sellaiseen eläketurvaan, jonka mukaan maksettavaa työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä määrättäessä sanottu aika tai sitä vastaava ansio jo otetaan huomioon. Niin ikään viranhaltijan tai työntekijän ilmoituksesta jätetään huomioon ottamatta myös sellaiset päivät, joilta viranhaltija tai työntekijä on kolmen viimeisen vuoden aikana välittömästi ennen tässä eläkesäännössä tarkoitettua työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamista saanut sairausvakuutuslain (363/63) mukaista päivärahaa, samoin kuin sellaiset päivät, joilta päivärahaa olisi suoritettu, jollei viranhaltija tai työntekijä olisi saanut sanotun lain 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua sairaudesta, viasta tai vammasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi maksettavaa vastaavaa korvausta jonkin muun lain mukaan. (20.11.1992)

Ennen eläkesääntöön 17.5.1966 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 4 momentti kuului näin:

Jos työkyvyttömyyseläkkeen perusteena oleva sairaus, vika tai vamma on saatu kunnallisen palvelussuhteen kestäessä sen jälkeen, kun palvelussuhde viranhaltijan tai työntekijän täytettyä 18 vuotta oli jatkunut yhdenjaksoisena siten kuin 1 §:n 2 ja 5 momentissa on määrätty vähintään neljä kuukautta ja työkyvyttömyys on alkanut viimeistään ennen kuin vuosi oli kulunut palvelussuhteen päättymisestä, luetaan työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi tämän palvelussuhteen osalta myös työkyvyttömyyden alkamisen tai, milloin palvelussuhde on päättynyt, palvelussuhteen päättymisajankohdan ja virkaa tai työtä varten määrätyn eläkeiän täyttämisen välinen aika siltä osalta kuin sanottua aikaa ei jo 1 momentin perusteella ole luettu eläkkeeseen oikeuttavaan palvelusaikaan.

5 mom. Edellä 4 momentissa tarkoitettua 360 päivää laskettaessa jätetään huomioon ottamatta päivät, joilta viranhaltija tai työntekijä on saanut

Tulevan ajan jälkikarenssin pidennys

1) opintovapaalaissa (273/79) tarkoitettua opintovapaata;

2) koulutus- ja erorahastosta annetun lain, valtion virkamieslain, peruskoululain tai lukiolain mukaista omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta varten myönnettävää henkilökohtaista tukea;

3) työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista koulutustukea;

4) työttömyysturvalain mukaista päivärahaa, enintään siihen määrään saakka, joka vastaa työttömyysturvalain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien enimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa;

5) työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkeohjesäännön tai eläkesäännön taikka kuntoutusrahain (611/91) mukaista kuntoutusrahaa tai ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella; tai

6) sairausvakuutuslain (364/63) mukaista päivärahaa kolmen viimeisen vuoden aikana välittömästi ennen tässä eläkesäännössä tarkoitettun työkyvyttömyyden alkamista. Näihin päiviin rinnastetaan päivät, joilta päivärahaa olisi suoritettu, jollei viranhaltija tai työntekijä olisi saanut sairausvakuutuslain 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua sairaudesta, viasta tai vammasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi maksettavaa vastaavaa korvausta jonkin muun lain nojalla. (11.6.1993)

Entinen 5 momentti on muutettu 7 momentiksi
11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 5 momentti kuului näin:

Tuleva aika luetaan työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi myös sellaisen palvelussuhteen perusteella, jonka päätyttyä viranhaltijalla tai työntekijällä on 4 momentissa tarkoitettujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 2 b §:n 1 momentissa tarkoitettu kolmea vuotta nuorempi lapsi. Tällöin edellytyksenä on kuitenkin, että

1) viranhaltija tai työntekijä on saanut tämän lapsen perusteella sairausvakuutuslain mukaista äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka lasten kotihoidon tuesta annetun lain (24/85) mukaista kotihoidon tukea; ja että

2) tulevaa aikaa ei lueta eläkkeeseen oikeuttavaksi 4 momentin määräysten mukaan. (20.11.1992)

Entinen 5 momentti on muutettu 6 momentiksi 20.11.1992.

Ennen eläkesääntöön 20.11.1992 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 5 momentti kuului näin:

Jos muu viranhaltija tai työntekijä kuin Suomen kansalainen ei ole asunut ennen työkyvyttömyyden alkamista vähintään viittä vuotta Suomessa, ei 4 momentin määräyksiä sovelleta. Erityisestä syystä eläkelaitos voi päättää, että 4 momenttia sovelletaan, vaikkei ensimmäisessä virkkeessä määrätty asumista koskeva edellytys täyty. (Lisätty 13.11.1985)

6 mom. Jos viranhaltija tai työntekijä on saanut ansioon suhteutettua päivärahaa työttömyysturvalain 26 §:n 3 momentin perusteella ennen kuin palvelussuhteen päättymisestä on kulunut 4 tai 5 momentissa tarkoitettu 360 päivää, luetaan tämän palvelussuhteen perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä määrätessä tuleva aika eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi. (11.6.1993)

**Jälkikarenssi
ja työttömyys-
turvalain
26 § 3 mom.**

Entinen 6 momentti on muutettu 8 momentiksi
11.6.1993.

Ennen eläkesäntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 6 momentti kuului näin:

Mitä edellä tulevasta ajasta määrätään, sovelletaan vain, jos viranhaltija tai työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut Suomessa vähintään viisi vuotta. Erityisestä syystä eläkelaitos voi kuitenkin päättää, ettei sanottua asumista koskevaa edellytystä sovelleta. (20.11.1992)

Entinen 6 momentti on muutettu 7 momentiksi 20.11.1992.

Ennen eläkesäntöön 20.11.1992 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 6 momentti kuului näin:

Jos 4 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeistä annetun lain (13/82) mukaisista varhaiseläkkeistä saaneelle viranhaltijalle tai työntekijälle myöhemmin on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan sen kunnallisen palvelussuhteen osalta, johon sanottua momenttia oli sovellettu, eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika, jona hän sai mainittua aikaisempaa eläkettä 23 vuotta täytettyään. (9.6.1982)

Ennen eläkesäntöön 9.6.1982 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 6 momentti kuului näin:

Jos 3 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä saaneelle viranhaltijalle tai työntekijälle myöhemmin on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan sen kunnallisen palvelussuhteen osalta, johon sanottua momenttia oli sovellettu, eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika, jona hän sai mainittua aikaisempaa eläkettä 23 vuotta täytettyään. (17.5.1966)

Ennen eläkesääntöön 17.5.1966 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 6 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 2 momentissa on määrätty, eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi luetaan myös aika, jolta viranhaltija tai työntekijä 23 vuotta täytettyään on saanut 3 momenttia soveltaen myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, milloin hänelle myöhemmin vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden johdosta on suoritettava eläkettä sanotussa momentissa tarkoitetun palvelussuhteen perusteella.

7 mom. Tuleva aika luetaan työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi myös sellaisen palvelussuhteen perusteella, jonka päätyttyä viranhaltijalla tai työntekijällä on 4 - 6 momentissa tarkoitettujen 360 päivän täyttymisen ja työkyvyttömyyden alkamisen välisen ajan, joka saa olla enintään yhdeksän vuotta, ollut 2 b §:n 1 momentissa tarkoitettu kolmea vuotta nuorempi lapsi. Tällöin edellytyksenä on kuitenkin, että

Tulevan ajan jälkikarenssi ja lapsenhoitoaika

1) viranhaltija tai työntekijä on saanut tämän lapsen perusteella sairausvakuutuslain mukaista äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka lasten kotihoidon tuesta annetun lain (24/85) mukaista kotihoidon tukea; ja että

2) tulevaa aikaa ei lueta eläkkeeseen oikeuttavaksi 4 - 6 momentin määräysten mukaan. (11.6.1993)

Entinen 7 momentti on muutettu 6 §:n 1 momentiksi 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 7 momentti kuului näin:

Jos 4 ja 5 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeistä annetun lain (13/82) mukaista varhaiseläkettä saaneelle viranhaltijalle tai työntekijälle myöhemmin on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan sen kunnallisen palvelussuhteen osalta, johon sanottua momenttia oli sovellettu, eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika, jolta hänellä oli oikeus mainittuun aikaisempaan eläkkeeseen 23 vuotta täytettyään. (20.11.1992)

Entinen 7 momentti on muutettu 8 momentiksi 20.11.1992.

Ennen eläkesääntöön 20.11.1992 hyväksytyt muutokset 4 §:n 7 momentti kuuluu näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä 4 momentissa tarkoitetun palvelussuhteen päätyttyä on myöhemmin toisen virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella saavuttanut oikeuden laissa säädettyyn tai julkisen eläkesäännön mukaiseen eläketurvaan siten, että hänen sen mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettään määrättäessä otetaan huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio, 4 momentin määräyksiä ei sovelleta aikaisempaan kunnalliseen palvelussuhteeseen. Asianomaisen katsotaan tällöin saavuttaneen edellä tarkoitetun oikeuden lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaiseen eläketurvaan sinä ajankohtana, jona hänen sanotun lain alaisissa työsuhteissa saamansa ansio yhteensä on ennen työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista noussut lain 7 §:ssä edellytettävien rajamääriin. (31.10.1969)

Ennen eläkesääntöön 31.10.1969 hyväksytyt muutokset 4 §:n 7 momentti kuuluu näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä 3 momentissa tarkoitetun palvelussuhteen päätyttyä on myöhemmin toisen virka- tai työsuhteen perusteella saavuttanut oikeuden laissa säädettyyn tai julkisen eläkesäännön mukaiseen eläketurvaan siten, että hänen sen mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettään määrättäessä otetaan huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio, 3 momentin määräyksiä ei sovelleta aikaisempaan kunnalliseen palvelussuhteeseen. Asianomaisen katsotaan tällöin saavuttaneen edellä tarkoitetun oikeuden lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaiseen eläketurvaan sinä ajankohtana, jona hänen sanotun lain alaisissa työsuhteissa saamansa ansio yhteensä on ennen työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista noussut lain 7 §:ssä edellytettävien rajamääriin. (Lisätty 17.5.1966)

8 mom. Mitä edellä tulevasta ajasta määrätään, sovelletaan vain, jos viranhaltija tai työntekijä on ennen työkyvyttömyyden alkamista asunut Suomessa vähintään viisi vuotta. Erityisestä syystä eläkelaitos voi kuitenkin päättää, ettei sanottua asumista koskevaa edellytystä sovelleta. (11.6.1993)

**Suomessa
asumisedellytys
ja tuleva aika**

Entinen 8 momentti on muutettu 4 a §:n 3 momentiksi 11.6.1993.

Ennen eläkesäätöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 8 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä 4 momentissa tarkoitetun palvelussuhteen päätyttyä on myöhemmin toisen virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella saavuttanut oikeuden laissa säädettyyn tai julkisen eläkesäännön mukaiseen eläketurvaan siten, että hänen sen mukaan maksettavaa työkyvyttömyyseläkettään määrättäessä otetaan huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio, 4 ja 5 momentin määräyksiä ei sovelleta aikaisempaan kunnalliseen palvelussuhteeseen. Asianomaisen katsotaan tällöin saavuttaneen edellä tarkoitetun oikeuden lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaiseen eläketurvaan sinä ajankohtana, jona hänen sanotun lain alaisissa työsuhteissa saamansa ansio yhteensä on ennen työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista noussut lain 7 §:ssä edellytettyn rajamäärään. (20.11.1992)

Entinen 8 momentti on muutettu 9 momentiksi 20.11.1992.

Ennen eläkesäätöön 20.11.1992 hyväksytyjä muutoksia 4 §:n 8 momentti kuului näin:

Eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi luetaan myös puolet ajasta, minkä viranhaltija tai työntekijä 23 vuotta täytettyään on ollut 8 päivänä heinäkuuta 1961 voimassa olleessa tai sen jälkeen alkaneessa, vähintään neljä kuukautta jatkuneessa kunnallisessa palvelussuhteessa ennen 1 päivää heinäkuuta 1962, sekä se aika kokonaan, minkä viranhaltija tai työntekijä mainitun iän täytettyään on ollut vähintään neljä kuukautta jatkuneessa kunnallisessa palvelussuhteessa viimeksi mainitun päivän ja 1 päivän heinäkuuta 1964 välisenä aikana.

9 mom. Eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi luetaan myös puolet ajasta, minkä viranhaltija tai työntekijä 23 vuotta täytettyään on ollut 8 päivänä heinäkuuta 1961 voimassa olleessa tai sen jälkeen alkaneessa, vähintään neljä kuukautta jatkuneessa kunnallisessa palvelussuhteessa ennen 1 päivää heinäkuuta 1962, sekä se aika kokonaan, minkä viranhaltija tai työntekijä mainitun iän täytettyään on ollut vähintään neljä kuukautta jatkuneessa kunnallisessa palvelussuhteessa viimeksi mainitun päivän ja 1 päivän heinäkuuta 1964 välisenä aikana. (20.11.1992)

**Eläkkeeseen
oikeuttava
palvelus
voimassa 8.7.1961
tai sen jälkeen
Palvelusajan
puolitus ennen
1.7.1962**

Entinen 9 momentti on muutettu 10 momentiksi 20.11.1992.

- 2 mom.** Tuleva aika luetaan kuitenkin eläkkeeseen oikeuttavaksi kuusi kuukautta lyhyemmän kunnallisen palvelussuhteen perusteella silloin, kun viranhaltijalla tai työntekijällä ei ole ennen tätä palvelussuhdetta alkaneen virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella oikeutta 1 §:n 7 momentissa tarkoitettuun täysitehoiseen eläkkeeseen. (11.6.1993)
- Tuleva aika 6 kk lyhyempään palvelussuhteeseen**
- 3 mom.** Jos viranhaltija tai työntekijä tulevaan aikaan oikeuttavan palvelussuhteen päätyttyä on myöhemmin toisen virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella saavuttanut oikeuden 1 §:n 7 momentissa tarkoitettuun täysitehoiseen eläkkeeseen, ei 4 §:n 4 - 8 momentin määräyksiä sovelleta aikaisempaan kunnalliseen palvelussuhteeseen. Viranhaltijan tai työntekijän katsotaan tällöin saavuttaneen edellä tarkoitettua oikeuden lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijöiden eläkelain mukaiseen eläketurvaan sinä ajankohtana, jona hänen sanotussa laissa tarkoitetuissa työsuhteissa saamansa ansio yhteensä on ennen työkyvyttömyyden pääasiallisena syynä olevan sairauden, vian tai vamman saamista noussut sanotun lain 7 §:n 1 momentissa edellytetyyn rajamäärään. (11.6.1993)
- Tuleva aika eläkeajaksi muun työeläkelain nojalla**
- 4 mom.** Viranhaltijan tai työntekijän, joka on täyttänyt 55 vuotta ei katsota saavuttaneen 3 momentissa tarkoitettua oikeutta täysitehoiseen eläkkeeseen kuitenkaan sellaisen työ- tai virkasuhteen perusteella, johon viranhaltija tai työntekijä on työllistetty työllisyyslain (275/87) 18 §:n 3 momentin tai, jos kyseessä on muu työnantaja kuin valtio tai kunta, sitä vastaavan menettelyn mukaisesti (velvoitetyö) ja josta laskettava eläkkeen perusteena oleva palkka on pienempi kuin aikaisemmasta työ- tai virkasuhteesta laskettava vastaava palkka. Jos viranhaltija tai työntekijä ei ole menettänyt oikeuttaan tulevaan aikaan aikaisemman työ- tai virkasuhteen perusteella sillä hetkellä, kun hänen velvoitetyönsä alkoi, ei hänen tätä momenttia sovellettaessa katsota menettäneen oikeutta tulevaan aikaan aikaisemmasta työ- tai virkasuhteesta velvoitetyön vuoksi. (11.6.1993)
- Velvoitetyö ja tuleva aika**

4 a §

(12.6.1991)

1 mom. Tuleva aika luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi vähintään kuusi kuukautta jatkuneen palvelussuhteen perusteella. (11.6.1993)

Palvelus, johon tuleva aika liitetään

Entinen 1 momentti on muutettu 4 momentiksi 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 4 a §:n 1 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 4 § 8 momentissa on määrätty, 55 vuotta täyttäneen viranhaltijan tai työntekijän ei katsota saavuttaneen sanotun momentin tarkoittamaa oikeutta eläketurvaan kuitenkaan sellaisen työ- tai palvelussuhteen perusteella, johon viranhaltija tai työntekijä on työllistetty työllisyylain (275/87) 18 §:n 3 momentin tai, jos kyseessä on muu työnantaja kuin valtio tai kunta, sitä vastaavan menettelyn mukaisesti ja josta laskettava eläkkeen perusteena oleva palkka on pienempi kuin aikaisemmasta työ- tai palvelussuhteesta taikka yrittäjätoiminnasta laskettava vastaava palkka tai työtulo. Jos viranhaltija tai työntekijä ei ole menettänyt oikeutta tulevaan aikaan tai sitä vastaavaan ansioon aikaisemman työ- tai palvelussuhteen perusteella sillä hetkellä, kun hänen työllisyylain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettu työ- tai palvelussuhteensa alkoi, hänen ei tätä pykälää sovellettaessa katsota menettäneen oikeutta tulevaan aikaan tai ansioon aikaisemmasta työsuhteesta tällaisessa työsuhteessa ollessaan. (20.11.1992)

Ennen eläkesääntöön 20.11.1992 hyväksytyjä muutoksia 4 a §:n 1 momentti kuului näin:

Sen estämättä, mitä 4 § 7 momentissa on määrätty, 55 vuotta täyttäneen viranhaltijan tai työntekijän ei katsota saavuttaneen sanotun momentin tarkoittamaa oikeutta eläketurvaan kuitenkaan sellaisen työ- tai palvelussuhteen perusteella, johon viranhaltija tai työntekijä on työllistetty työllisyylain (275/87) 18 §:n 3 momentin tai, jos kyseessä on muu työnantaja kuin valtio tai kunta, sitä vastaavan menettelyn mukaisesti ja josta laskettava eläkkeen perusteena oleva palkka on pienempi kuin aikaisemmasta työ- tai palvelussuhteesta taikka yrittäjätoiminnasta laskettava vastaava palkka tai työtulo. Jos viranhaltija tai työntekijä ei ole menettänyt oikeutta tulevaan aikaan tai sitä vastaavaan ansioon aikaisemman työ- tai palvelussuhteen perusteella sillä hetkellä, kun hänen työllisyylain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettu työ- tai palvelussuhteensa alkoi, hänen ei tätä pykälää sovellettaessa katsota menettäneen oikeutta tulevaan aikaan tai ansioon aikaisemmasta työsuhteesta tällaisessa työsuhteessa ollessaan. (12.6.1991)

5 §

1 mom. Eläkkeen perusteena oleva palkka (eläkepalkka) määrätään kustakin palvelussuhteesta erikseen. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon aikaa, jolta viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada 1 §:n 7 momentissa tarkoitettua täysitehoista eläkettä. Jos palvelussuhde on päätetty 1 §:n 11 momentin nojalla, katsotaan sen kuitenkin tätä momenttia sovellettaessa jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos eläkkeen määrä siten laskettuna on suurempi. Eläkepalkka lasketaan enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, joina palvelussuhde on jatkunut, jäljempänä mainitulla tavalla valittujen kahden kalenterivuoden aikana palvelussuhteesta saatujen yhteenlaskettujen työansioiden keskimäärä kuukautta kohden, kun neljän viimeisen vuoden ansiot on ensin tarkistettu 11 §:n 1 momentin mukaisesti, ottaen kuitenkin huomioon, mitä tämän momentin kolmanneksi viimeisessä virkkeessä on sanottu. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin kahden kalenterivuoden aikana, sitä kalenterivuotta, jona palvelussuhde alkoi, ei kuitenkaan oteta huomioon eläkepalkkaa määrättäessä, jollei palvelussuhde sinä vuotena ole jatkunut vähintään kuutta kuukautta. Jos valittavana on kolme kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavana on neljä kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on suurin. Milloin palvelussuhde on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkepalkkana käytetään palvelussuhteesta saatujen ansioiden keskimäärää kuukautta kohden. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin neljän kalenterivuoden aikana, eläkepalkka määrätään edellä sanotuin tavoin palvelussuhteen päättymisvuotta edeltäneiden neljän kalenterivuoden ansioiden perusteella. Työkyvyttömyyseläkkeessä palvelussuhteen katsotaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa päättyneen 2 §:n 4 momentissa tarkoitettun työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kalenterikuukauden lopussa. Työansioiden keskimäärää laskettaessa kustakin palvelussuhteesta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton erityisäitiys-, äitiys- ja

**Eläkepalkan
laskeminen**

vanhempainloma, hoitovapaa ja palkaton vähintään kuukauden pituinen palvelussuhteen keskeytys, jolta viranhaltija tai työntekijä on oikeutettu 4 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainittuihin kuntoutusetuuksiin. (26.11.1993)

Ennen eläkesääntöön 26.11.1993 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 1 momentti kuului näin:

Eläkkeen perusteena oleva palkka (eläkepalkka) määrätään kustakin palvelussuhteesta erikseen. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon aikaa, jolta viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada 1 §:n 7 momentissa tarkoitettua täysitehoista eläkettä. Jos palvelussuhde on päätetty 1 §:n 11 momentin nojalla, katsotaan sen kuitenkin tätä momenttia sovellettaessa jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos eläkkeen määrä siten laskettuna on suurempi. Eläkepalkka lasketaan enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, jona palvelussuhde on jatkunut, jäljempänä mainitulla tavalla valittujen kahden kalenterivuoden aikana palvelussuhteesta saatujen yhteenlaskettujen työansioiden keskimäärä kuukautta kohden, kun neljän viimeisen vuoden ansiot on ensin tarkistettu 11 §:n 1 momentin mukaisesti, ottaen kuitenkin huomioon, mitä tämän momentin kolmanneksi viimeisessä virkkeessä on sanottu. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin kahden kalenterivuoden aikana, sitä kalenterivuotta, jona palvelussuhde alkoi, ei kuitenkaan oteta huomioon eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä, jollei palvelussuhde sinä vuotena ole jatkunut vähintään kuutta kuukautta. Jos valittavana on kolme kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavana on neljä kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on suurin. Milloin palvelussuhde on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään palvelussuhteesta saatujen ansioiden keskimäärää kuukautta kohden. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin neljän kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään edellä sanotuin tavoin palvelussuhteen päättymisvuotta edeltäneiden neljän kalenterivuoden ansioiden perusteella. Työkyvyttömyyseläkkeessä palvelussuhteen katsotaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa päättyneen 2 §:n 4 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kalenterikuukauden lopussa. Työansioiden keskimäärää laskettaessa kustakin palvelussuhteesta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton erityisäitiys-, äitiys- ja vanhempainloma, hoitovapaa ja palkaton palvelussuhteen keskeytys, jolta viranhaltija tai työntekijä on oikeutettu 4 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainittuihin kuntoutusetuuksiin. (11.6.1993)

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 1 momentti kuului näin:

Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään jokaisen peruseläkkeeseen oikeuttavan kunnallisen palvelussuhteen perusteella erikseen laskemalla emintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, joina palvelussuhde on jatkunut, jäljempänä mainitulla tavalla valittujen kahden kalenterivuoden aikana palvelussuhteesta saatujen yhteenlaskettujen työansioden keskimäärä kuukautta kohden, kun neljän viimeisen vuoden ansiot on ensin tarkistettu 11 §:n 1 momentin mukaisesti, ottaen kuitenkin huomioon, mitä tämän momentin kolmanneksi viimeisessä virkkeessä on sanottu. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin kahden kalenterivuoden aikana, sitä kalenterivuotta, jona palvelussuhde alkoi, ei kuitenkaan oteta huomioon eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä, jollei palvelussuhde sinä vuotena ole jatkunut vähintään kuutta kuukautta. Jos valittavana on kolme kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioden keskimäärä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavana on neljä kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioden keskimäärä kuukautta kohden on suurin. Milloin palvelussuhde on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään palvelussuhteesta saatujen ansioiden keskimäärää kuukautta kohden. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin neljän kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään edellä sanotuin tavoin palvelussuhteen päättymisvuotta edeltäneiden neljän kalenterivuoden ansioiden perusteella. Työkyvyttömyyseläkkeessä palvelussuhteen katsotaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa päättyneen 2 §:n 4 momentissa tarkoitetun työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kalenterikuukauden lopussa. Työansioden keskimäärää laskettaessa kustakin palvelussuhteesta vähennetään ne palvelussuhteen keskeytykset, jotka 4 §:n 2 momentin 1-4 kohdan mukaan eivät oikeuta eläkkeeseen sekä palkaton erityisäitiys-, äitiys- ja vanhempainloma, hoitovapaa ja palvelussuhteen palkaton keskeytys, johon kohdistuu tämän eläkesäännön mukainen kuntoutusraha. (12.6.1991)

Ennen eläkesääntöön 31.10.1969 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 1 momentti kuului näin:

Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään kunkin kunnallisen palvelussuhteen osalta erikseen valitsemalla enintään neljästä viimeisestä kalenterivuodesta, jona palvelussuhde on jatkunut, ne kaksi vuotta, joiden 11 §:n mukaisesti tarkistettujen palvelussuhteeseen perustuvien ansioiden keskimäärä kuukautta kohden on suurin, ja laskemalla tämän jälkeen näiden vuosien edellä sanotulla tavalla tarkistettujen, yhteenlaskettujen ansioiden keskimäärä kuukautta kohden. Jos palvelussuhde on jatkunut useamman kuin kahden kalenterivuoden aikana, sitä kalenterivuotta, jona palvelussuhde alkoi, ei kuitenkaan oteta huomioon eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä, jollei palvelussuhde sinä vuotena ole jatkunut vähintään kuutta kuukautta. Milloin palvelussuhde on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään palvelussuhteesta saatujen ansioiden keskimäärää kuukautta kohden. (17.5.1966)

2 mom. Laskettaessa 1 momentissa tarkoitettuja keskimääriä kuukautta kohden jaetaan 11 §:n 1 momentin mukaisesti tarkistettujen kunnalliseen palvelussuhteeseen perustuvien ansioiden yhteismäärä kysymyksessä olevaan ajanjaksoon sisältyvien päivien lukumäärällä ja osamäärä kerrotaan kolmellakymmenellä. (17.5.1966)

3 mom. Eläkepalkkaa määrättäessä 1 §:n 8-9 momentissa ja 13 §:n 2 momentissa mainituissa tilanteissa ei palvelussuhteen päättymisvuotta oteta huomioon, vaikka palvelussuhde ei olisi jatkunut vähintään viiden vuoden aikana, jos palvelussuhde on päättynyt kesken kalenterivuotta tekniseen katkaisuun tai osa-aikaeläkkeelle siirtymisen vuoksi eikä palvelussuhteen alkamisvuotta, jos palvelussuhde alkaa teknisen katkaisun seurauksena kesken kalenterivuotta. (11.6.1993)

**Eläkepalkka
teknisessä kat-
kaisussa ja osa-
aika eläkkeelle
siirryttäessä**

Aiempi 3 momentti on kumottu 14.11.1986.

Ennen eläkesääntöön 14.11.1986 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 3 momentti kuului näin:

Milloin viranhaltijan tai työntekijän palvelussuhde on tarkoitettu ympärivuotiseksi, mutta hänelle ei työn kausiluontoisuuden vuoksi suoriteta koko ajalta palkkaa ja hänen palvelussuhteensa päättyy kesken vuotta, päättymisvuoden keskimääräistä kuukausiansiota laskettaessa palkaton aika otetaan huomioon samassa suhteessa kuin se on koko kalenterivuoden palvelusaikaan. (31.10.1969)

Ennen eläkesääntöön 31.10.1969 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 3 momentti kuului näin:

Virka- tai työsuhteen katsotaan tätä pykälää sovellettaessa päättyneen sen päivän lopussa, jolta sen perusteella viimeksi ennen virka- tai työsuhteen katkeamista tai, milloin kysymys on työkyvyttömyyseläkkeestä, ennen työkyvyttömyyden alkamista suoritettiin palkkaa. (28.6.1967)

Ennen eläkesääntöön 28.6.1967 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 3 momentti kuului näin:

Milloin kunnallinen palvelussuhde on jatkunut viranhaltijan tai työntekijän täytettyä eläkeiän, katsotaan palvelussuhteeseen perustuvan ansion kalenterivuoden alusta tai, jos palvelussuhde on alkanut myöhemmin, palvelussuhteen alkamisesta eläkeiän saavuttamispäivään olevan niin suuri osa palvelussuhteesta sinä vuotena saadusta kokonaisansiosta kuin sanottu ajanjakso on palvelussuhteen kestoajasta samana vuotena. (17.5.1966)

4 mom. Jos viranhaltijan tai työntekijän taikka edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitetyn, että eläkepalkka on viranhaltijan tai työntekijän taikka edunjäntäjän tämän eläkesäännön alaisessa palvelussuhteessa jonkin enintään kymmenen vuotta ennen eläketapahutumaa ilmaantuneen poikkeuksellisen syyn vuoksi alempi kuin hänen 11 §:n 1 momentin mukaisesti tarkistettu eläkepalkkansa samassa palvelussuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on merkittävä vaikutus hänen eläketurvaansa, pidetään eläkepalkkana sanotussa palvelussuhteessa sitä keskimääräistä ansiota, joka hänellä olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt. Mitä edellä tässä momentissa määrätään, noudatetaan myös sanottua aikaisemmin ilmaantuneesta poikkeuksellisesta syystä aiheutuneen ansiotason muutoksen johdosta, jos viranhaltija tai työntekijä taikka edunsaaja esittää siitä riittäväksi katsottavan selvityksen. Jos tulee selvitetyn, että eläkepalkka on poikkeuksellisesta syystä vastaavalla tavalla korkeampi kuin edellä tarkoitettu vakiintunut ansio, voidaan eläkepalkkaa samalla tavoin alentaa. Sen estämättä, mitä 1 §:n 8-9 momentissa määrätään palvelussuhteen päättymisestä, katsotaan sanotun palvelussuhteen jatkuneen yhdenjaksoisesti tätä momenttia sovellettaessa. (11.6.1993)

**Harkinnan-
varainen palkan
tarkistaminen**

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 4 momentti kuului näin:

Jos viranhaltijan tai työntekijän taikka edunsaajan ilmoituksen johdosta tulee selvitettyksi, että eläkkeen perusteena oleva palkka viranhaltijan tai työntekijän taikka edunjähtäjän tämän eläkesääntöön alaisessa palvelussuhteessa jonkin enintään kymmenen vuotta ennen eläketapahtumaa ilmaantuneen poikkeuksellisen syyn vuoksi on alempi kuin hänen 11 §:n 1 momentin mukaisesti tarkistettu palkkansa samassa palvelussuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on merkittävä vaikutus hänen eläketurvaansa, pidetään eläkkeen perusteena olevana palkkana sanotussa palvelussuhteessa sitä keskimääräistä ansiota, joka hänellä olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt. Mitä edellä tässä momentissa on määrätty, noudatetaan myös sanottua aikaisemmin tapahtuneeseen ansiotason muutokseen, jos viranhaltija tai työntekijä taikka edunsaaja esittää poikkeuksellisesta syystä riittäväksi katsottavan selvityksen. Jos tulee selvitettyksi, että eläkkeen perusteena oleva palkka poikkeuksellisesta syystä on vastaavalla tavalla korkeampi kuin edellä mainittu vakiintunut ansio, voidaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa samalla tavoin alentaa. Sen estämättä, mitä 1 §:n 8-10 momentissa on määrätty, katsotaan tätä momenttia sovellettaessa palvelussuhteen jatkuneen yhdenjaksoisesti. (8.6.1990)

Ennen eläkesääntöön 8.6.1990 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 4 momentti kuului näin:

Jos viranhaltijan tai työntekijän ilmoituksen johdosta tulee selvitettyksi, että eläkkeen perusteena oleva palkka hänen viimeisessä tämän eläkesääntöön alaisessa palvelussuhteessaan on poikkeuksellisesta syystä ollut alhaisempi kuin hänen 11 §:n 1 momentin mukaisesti tarkistettu palkkansa samassa palvelussuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on olennainen vaikutus hänen eläketurvaansa, pidetään eläkkeen perusteena olevana palkkana sitä keskimääräistä ansiota, joka hänellä palvelussuhteensa perusteella olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt. Samoin menetellään myös muiden palvelussuhteiden osalta, jos ne ovat päättyneet eläketapahtumaa lähinnä edeltäneiden 360 päivän aikana. Tällöin kuitenkin jätetään huomioon ottamatta sellaiset päivät, joilta työntekijä tai edunjähtäjä on saanut työttömyysturvalain mukaista päivärahaa, kuitenkin enintään siihen määrään saakka, joka vastaa sanotun lain 26 §:ssä säädettyä niiden päivien ensimmäismäärää, joilta voidaan maksaa ansioon suhteutettua päivärahaa. Jos tulee selvitettyksi, että eläkkeen perusteena oleva palkka poikkeuksellisesta syystä on vastaavalla tavalla korkeampi kuin edellä mainittu vakiintunut ansio, voidaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa samalla tavoin alentaa. Sen estämättä, mitä 1 §:n 8-10 momentissa on määrätty, katsotaan tätä momenttia sovellettaessa palvelussuhteen jatkuneen yhdenjaksoisesti. (3.6.1988)

Ennen eläkesääntöön 3.6.1988 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 4 momentti kuului näin:

Jos viranhaltijan tai työntekijän ilmoituksen johdosta tulee selvitettyksi, että eläkkeen perusteena oleva palkka hänen viimeisessä tämän eläkesäännön alaisessa palvelussuhteessaan on poikkeuksellisesta syystä ollut alhaisempi kuin hänen 11 §:n 1 momentin mukaisesti tarkistettu palkkansa samassa palvelussuhteessa ennen tällaisen syyn ilmaantumista niin pitkänä aikana, että suurempaa palkkaa voitiin pitää vakiintuneena, ja jos tällä seikalla on olennainen vaikutus hänen eläketurvaansa, pidetään eläkkeen perusteena olevana palkkana sitä keskimääräistä ansiota, joka hänellä palvelussuhteensa perusteella olisi ollut, jollei mainittua syytä olisi esiintynyt. Jos tulee selvitettyksi, että eläkkeen perusteena oleva palkka poikkeuksellisesta syystä on vastaavalla tavalla korkeampi kuin edellä mainittu vakiintunut ansio, voidaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa samalla tavoin alentaa. (17.5.1966)

5 mom. Tässä pykälässä tarkoitettu kunnalliseen palvelussuhteeseen perustuva ansio määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin veron ennakkoa pidätettäessä, kuitenkin niin, ettei kokouspalkkioita, kertaluontoisista luennoista ja esitelmistä suoritettavia luentopalkkioita eikä palvelussuhteen päättyessä maksettavaa vuosiloman korvausta oteta huomioon. Kunkin kalenterivuoden ansiosta vähennetään tätä pykälää sovellettaessa kuitenkin määrä, joka vastaa sanotulle kalenterivuodelle vahvistettua kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 6 c §:ssä tarkoitettua palkansaaajien eläkemaksuprosenttia. (11.6.1993)

Eläkepalkan laskemisessa huomioon otettava ansio

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 5 momentti kuului näin:

Tässä pykälässä tarkoitettu kunnalliseen palvelussuhteeseen perustuva ansio määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin veron ennakkoa pidätettäessä, kuitenkin niin, ettei kokouspalkkioita, kertaluontoisista luennoista ja esitelmistä suoritettavia luentopalkkioita, eikä palvelussuhteen päättyessä maksettavaa vuosiloman korvausta oteta huomioon. (30.11.1990)

Ennen eläkesääntöön 30.11.1990 hyväksytyjä muutoksia 5 §:n 5 momentti kuului näin:

Tässä pykälässä tarkoitettu kunnalliseen palvelussuhteeseen perustuva ansio määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin veron ennakkoa pidätettäessä, kuitenkin niin, ettei kokouspalkkioita eikä palkkioita sellaisista tehtävistä, joita ei ole pidettävä palvelussuhteeseen kuuluvina, eikä palvelussuhteen päättyessä maksettavaa vuosiloman korvausta oteta huomioon. (5.6.1987)

6 mom. Jos viranhaltija tai työntekijä saa korvauksen työstään kokonaan tai osaksi yksityisiltä ja muilta maksuvelvollisilta periminään maksuina ja lunastuksina ja hänen jäsenyhteisöltä saamansa palkkaus on sen johdosta pienempi kuin se tehtävän laadun perusteella tai muutoin olisi, eläkettä myönnettäessä on myös näistä maksuista ja lunastuksista kertyvä työansio otettava mukaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä niiden perusteiden mukaan, jotka jäsenyhteisö on vahvistanut. (17.5.1966)

**Sporttelit yms.
eläkepalkassa**

7 mom. Vähennettäessä edellä 5 ja 6 momentissa tarkoitettua ansiosta palkansaajien eläkemaksua sovelletaan soveltuvin osin, mitä työntekijäin eläkelain 7 §:n 6 ja 7 momentissa säädetään. Vastaava vähennys suoritetaan myös luottamushenkilöiden ansionmenetyksen korvauksista ja palkkioista sekä eläinlääkärien muilta kuin jäsenyhteisöiltä saamista eläinlääkintähuoltolain (685/90) 14 §:n 1 momentin mukaan eläkepalkassa huomioon otettavista palkkioista. (11.6.1993)

**Palkansaajien
eläkemaksun
vähentäminen**

Ennen eläkesääntöön 17.5.1966 hyväksytyjä muutoksia 5 § kuuluu näin:

Eläkkeen perusteena oleva palkka lasketaan kunkin kunnallisen palvelussuhteen osalta erikseen jakamalla palvelussuhteen päättymistä tai työkyvyttömyyseläkkeen perusteena olevan työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneiden 12 täyden kalenterikuukauden aikana saatu säännöllinen ansio sillä ajalla, johon se kohdistuu. Jos ansio on tänä aikana poikkeuksellisesti ollut olennaisesti alhaisempi tai korkeampi kuin aikaisemmin saman palvelussuhteen kestäessä, lasketaan eläke sen ansion perusteella, joka viranhaltijalla tai työntekijällä olisi ollut, jollei mainittua poikkeusta olisi esiintynyt.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu eläkkeen perusteena oleva palkka lasketaan, jollei sanotun momentin toisesta virkkeestä muuta johdu, käyttämällä perusteena säännöllistä ansiota edellisten 12 täyden kalenterikuukauden aikana tai, jos palvelussuhde ei ole jatkunut 12 täyttä kalenterikuukautta, palvelussuhteen alkamisesta. Tähän ansioon luetaan työssä- tai virantoimituksessa olon ajalta sekä vuosilomalta ja lain taikka virkasäännön tai työsopimuksen mukaisilta vapaapäiviltä maksettu palkka, mutta ei ylityöstä tai muusta säännöllisen työajan lisäksi tehdystä työstä maksettua palkkaa eikä palvelussuhteen päättyessä maksettavaa lomakorvausta. Jos palkka on maksettu kuukautta lyhyemmältä ajalta, eläkkeen perusteena oleva kuukausipalkka saadaan jakamalla sanottu ansio vastaavien työssä- tai virantoimituksessaolo- ja vuosilomapäivien yhteismäärällä ja kertomalla osamäärä kuukausipalkkaisen kohdalla luvulla 30 sekä muun viranhaltijan ja muun työntekijän kohdalla luvulla 25 tai, jos hänen säännöllinen työviikkonsa on kuutta päivää lyhyempi, vastaavalla pienemmällä luvulla. Työssä- tai virantoimituksessaolopäiväksi katsotaan tällöin myös sellainen päivä, jolloin viranhaltija tai työntekijä on poissa työstään saaden täyttä palkkaa.

6 §

I mom. Jos 4 §:n 4 - 8 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä saaneelle viranhaltijalle tai työntekijälle myöhemmin on suoritettava eläkettä vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella, lasketaan sen kunnallisen palvelussuhteen osalta, johon sanottuja momenteja oli sovellettu, eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika, jolta hänellä oli oikeus mainittuun aikaisempaan eläkkeeseen 23 vuotta täytettyään. (11.6.1993)

Eläkkeelläoloajan lukeminen eläkeajaksi

Entinen 1 momentti on muutettu 2 momentiksi 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 6 §:n 1 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä, jolle 4 §:n 4 ja 5 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, tulee saman sairauden, vian tai vamman johdosta myöhemmin uudelleen työkyvyttömäksi tai jos uusi työkyvyttömyyseläke myönnetään sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin mainitun aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut yksi vuosi, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläke samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Tällöin jätetään aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut palvelussuhde huomioon ottamatta. (20.11.1992)

Ennen eläkesääntöön 20.11.1992 hyväksytyjä muutoksia 6 §:n 1 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä, jolle 4 §:n 4 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, tulee saman sairauden, vian tai vamman johdosta myöhemmin uudelleen työkyvyttömäksi tai jos uusi työkyvyttömyyseläke myönnetään sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin mainitun aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut yksi vuosi, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläke samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Tällöin jätetään aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut työ- tai virkasuhde huomioon ottamatta. (18.6.1986)

Ennen eläkesääntöön 18.6.1986 hyväksytyjä muutoksia 6 §:n 1 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä, jolle 4 §:n 4 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, tulee saman sairauden, vian tai vamman johdosta myöhemmin uudelleen työkyvyttömäksi, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläke samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke, kuitenkin siten, että eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään uuden työkyvyttömyyden alkamista edeltäneiden, enintään neljän viimeisen kalenterivuoden ansion perusteella siten kuin 5 §:ssä tarkemmin määrätään, jos hän uuden työkyvyttömyyden alkaessa on kunnallisessa palvelussuhteessa ja eläke näin laskettuna on aikaisempaa eläkettä suurempi. (28.6.1967)

Ennen eläkesääntöön 28.6.1967 hyväksytyjä muutoksia 6 §:n 1 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä, jolle 4 §:n 3 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, tulee saman sairauden, vian tai vamman johdosta myöhemmin uudelleen työkyvyttömäksi, hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläke samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke kuitenkin siten, että eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään uuden työkyvyttömyyden alkamista edeltäneiden 12 täyden kalenterikuukauden aikana kunnallisessa palvelussuhteessa saadun ansion perusteella, jos hän uuden työkyvyttömyyden alkaessa on kunnallisessa palvelussuhteessa ja eläke näin laskettuna on aikaisempaa eläkettä suurempi.

2 mom. Jos 4 §:n 4-8 momentin mukaisesti määrättyä työkyvyttömyyseläkettä saaneelle viranhaltijalle tai työntekijälle myöhemmin on suoritettava eläkettä sellaisen uuden työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut kaksi vuotta tai jos eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman perusteella kuin aikaisempi eläke, uusi eläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Tällöin jätetään aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunut työ- ja virkasuhde huomioon ottamatta. (11.6.1993)

Uudelleen työkyvyttömäksi tuleminen

Entinen 2 momentti on muutettu 4 momentiksi 11.6.1993.

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 6 §:n 2 momentti kuului näin:

Jos tämän eläkesäännön mukaista kuntoutusrahaa saaneelle viranhaltijalle tai työntekijälle myönnetään työkyvyttömyyseläke sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin kuntoutusrahakauden päättymisestä on kulunut yksi vuosi, eläke määrätään niillä perusteilla, joiden mukaan se olisi määrätty, jos työkyvyttömyys olisi alkanut kuntoutuspäätöstä tehtäessä. (12.6.1991)

- 3 mom.** Jos muun eläkelain tai eläkesäännön mukainen työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuva 1 §:n 7 momentissa tarkoitettu täysitehoinen eläke myönnetään uuden työkyvyttömyyden perusteella samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke, ei aikaisemman eläkkeen päättymisen jälkeen jatkunutta kunnallista palvelussuhdetta oteta eläkkeeseen oikeuttavana huomioon. (20.11.1992)
- 4 mom.** Jos tämän eläkesäännön mukaista kuntoutusrahaa saaneelle viranhaltijalle tai työntekijälle myönnetään työkyvyttömyyseläke sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin kuntoutusrahakauden päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, eläke määrätään niillä perusteilla, joiden mukaan se olisi määrätty, jos työkyvyttömyys olisi alkanut kuntoutuspäätöstä tehtäessä. (11.6.1993)
- eläkejaksi lukeminen työkyvyttömyyseläkkeiden väliseltä palvelusajalta
 - kuntoutusrahakauden jälkeen

9 mom. 2 §:n 4 momentin a) kohdan mukainen työkyvyttömyyseläke muutetaan 2 §:n 4 momentin b) kohdan ja 2 a §:n mukaiseksi osaeläkkeeksi, jos eläkkeensaaja on palannut työhön ja hänen työkykynsä ei ole alentunut vähintään kolmella viidesosalla. (Lisätty 3.6.1988)

- muuttaminen
osaeläkkeeksi

10 mom. Viranhaltijalle tai työntekijälle, jolle määräajaksi 4 §:n 4-8 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, voidaan myöntää työhönsijoitumista varten eläkkeen määräistä työhönsijoitusrahaa enintään kolmen kuukauden ajaksi. Mikäli asianomaiselle myöhemmin myönnetään samalle ajalle työkyvyttömyyseläkettä, työhönsijoitusraha vähennetään eläkkeestä. (11.6.1993)

Työhönsijoitusraha

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyt muutoksia 8 §:n 10 momentti kuului näin:

Viranhaltijalle tai työntekijälle, jolle määräajaksi 4 §:n 4 ja 5 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, voidaan myöntää työhönsijoitumista varten eläkkeen määräistä työhönsijoitusrahaa enintään kolmen kuukauden ajaksi. Mikäli asianomaiselle myöhemmin myönnetään samalle ajalle työkyvyttömyyseläkettä, työhönsijoitusraha vähennetään eläkkeestä. (20.11.1992)

Ennen eläkesääntöön 20.11.1992 hyväksytyt muutoksia 8 §:n 10 momentti kuului näin:

Viranhaltijalle tai työntekijälle, jolle määräajaksi 4 §:n 4 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, voidaan myöntää työhönsijoitumista varten eläkkeen määräistä työhönsijoitusrahaa enintään kolmen kuukauden ajaksi. Mikäli asianomaiselle myöhemmin myönnetään samalle ajalle työkyvyttömyyseläkettä, työhönsijoitusraha vähennetään eläkkeestä. (Lisätty 10.11.1983; entinen 9 momentti siirtynyt 10 momentiksi 3.6.1988)

11 mom. 11 momentti on kumottu 20.11.1992.

Ennen eläkesääntöön 20.11.1992 hyväksytyt muutoksia 8 §:n 11 momentti kuului näin:

Jos viranhaltija tai työntekijä, jolle 4 §:n 4 momenttia soveltaen myönnetty työkyvyttömyyseläke on lakannut, tulee uuden sairauden, vian tai vamman johdosta työkyvyttömäksi tai hän siirtyy ikänsä perusteella eläkkeelle ja hänen viimeisestä virka- tai työsuhteestaan tuleva eläke on pienempi kuin hänen aikaisempi eläkkeensä, kunnallinen eläkelaitos voi, milloin se harkitsee kohtuulliseksi, suorittaa hänelle aikaisemman ja uuden eläkkeen välisen erotuksen. (Lisätty 28.6.1967; entinen 10 momentti siirtynyt 11 momentiksi 3.6.1988)

6 mom. Milloin kunta on järjestänyt henkilölle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksusta annetun lain (734/92) 14 §:ssä tarkoitettua laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoitoa, kunta saa nostaa henkilölle tulevan eläkkeen siltä ajalta, jonka laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoito kestää, edellyttäen, että kunta on ilmoittanut eläkelaitokselle viimeistään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että eläkettä ei saa suorittaa henkilölle itselleen. (11.6.1993)

Kunnan oikeus nostaa eläke laitoshoidon, -huollon tai perhehoidon aikana

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 10 §:n 6 momentti kuului näin:

Milloin henkilölle on järjestetty sosiaalihoitolain 24 §:ssä tarkoitettua laitoshuoltoa tai 25 §:ssä tarkoitettua perhehoitoa, sosiaalilautakunta saa nostaa henkilölle tulevan eläkkeen siltä ajalta, jonka laitoshuolto tai perhehoito kestää, edellyttäen, että sosiaalilautakunta on ilmoittanut eläkelaitokselle viimeistään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että eläkettä ei saa suorittaa henkilölle itselleen. (13.6.1984)

Ennen eläkesääntöön 13.6.1984 hyväksytyjä muutoksia 10 §:n 6 momentti kuului näin:

Milloin henkilölle on järjestetty sosiaalihoollon hallinnosta annetun lain 24 §:ssä tarkoitettua laitoshuoltoa tai 25 §:ssä tarkoitettua perhehoitoa, sosiaalilautakunta saa nostaa henkilölle tulevan eläkkeen siltä ajalta, jonka laitoshoidon tai perhehoito kestää, edellyttäen, että sosiaalilautakunta on ilmoittanut eläkelaitokselle viimeistään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että eläkettä ei saa suorittaa henkilölle itselleen. (Lisätty 15.6.1983)

7 mom. Jos viranhaltija tai työntekijä on väliaikaisesti saanut kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 8 §:ssä tarkoitettua valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on suoritettava takautuvasti maksettava eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Eläke maksetaan kansaneläkelaitokselle vain sillä edellytyksellä, että kansaneläkelain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään 2 viikkoa ennen eläkkeen maksamispäivää. (Lisätty 14.11.1986)

Takautuvan eläkkeen maksaminen kansaneläkelaitokselle

11 §

1 mom. Eläkkeen perusteena oleva palkka tarkistetaan eläkettä myönnettäessä ja 12 §:ää sovellettaessa sen palkkaindeksiluvun mukaan, joka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain 9 §:n soveltamista varten. (12.11.1976)

Indeksikorotus

2 mom. Eläkkeen määrä tarkistetaan samalla tavoin kuin on säädetty työntekijäin eläkelain mukaisten eläkkeiden tarkistuksesta. (12.11.1976)

TEL-indeksin kehitys vv. 1962 - 1994

Vuosi	62	63	64	65	66	67	68	69
Indeksi	100	106	116	130	142	152	165	182

Vuosi	70	71	72	73	74	75	76	77
Indeksi	197	216	247	274	315	383	462	524

Vuosi	78	79	80	81	82	83	84	85
Indeksi	573	608	665	745	836	915	1006	1088

Vuosi	86	87	88	89	90	91	92	93-94
Indeksi	1165	1225	1291	1387	1481	1595	1682	1688

Ennen eläkesäntöön 12.11.1976 hyväksytyjä muutoksia 11 § kuului näin:

Eläketurva sidotaan maan yleiseen palkkatasoon siten, että palkkatasossa tapahtuneet muutokset otetaan huomioon tarkistamalla eläkettä myönnettäessä ja 12 §:ssä tarkoitettua eläkkeiden yhdistämistä uudelleen toimitettaessa eläkkeen perusteena oleva palkka ja sen jälkeen kalenterivuosittein eläkkeen määrä sen palkkaindeksiluvun mukaan, joka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain mukaisten palkkojen ja eläkkeiden tarkistamista varten.

12 a §

(12.6.1992)

- 1 mom.** Mitä tässä luvussa on määrätty kunnallisesta viranhaltijasta ja työntekijästä sekä kunnallisesta palvelussuhteesta, sovelletaan myös kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 1 §:n 6 momentissa tarkoitettuun perhehoitajaan sekä hoitajaan ja perhehoitajalain (312/92) mukaiseen toimeksiantosopimukseen sekä sosiaalihuoltolain (710/82) 27 b §:ssä tarkoitettuun sopimukseen jäljempänä tässä pykälässä mainituin poikkeuksin. (11.6.1993)

Perhehoitajan ja omaishoitajan peruseläke

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 12 a §:n 1 momentti kuului näin:

Mitä tässä luvussa on määrätty kunnallisesta viranhaltijasta ja työntekijästä sekä kunnallisesta palvelussuhteesta sovelletaan myös kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 1 §:n 6 momentissa tarkoitettuun perhehoitajaan ja perhehoitajalain (312/92) mukaiseen toimeksiantosopimukseen jäljempänä tässä pykälässä mainituin poikkeuksin. (12.6.1992)

- 2 mom.** 1 momentissa tarkoitetun perhehoitajan sekä hoitajan eläkkeen määrä on jokaiselta täydeltä eläkkeeseen oikeuttavalta palvelusajan kuukaudesta 1/8 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta ja 1/6 prosenttia sitä seuraavan kuukauden alusta, jona perhehoitaja tai hoitaja täyttää 55 vuotta. Eläkkeen määrä on kuitenkin 1/8 prosenttia siltä osin kuin eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan 4 §:n 4-8 momentissa tarkoitettu tuleva aika tai 4 a §:n 3 momentin perusteella aika, jolta perhehoitaja tai hoitaja on saanut täysitehoista eläkettä. (11.6.1993)

- karttuma

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 12 a §:n 2 momentti kuului näin:

1 momentissa tarkoitetun perhehoitajan eläkkeen määrä on jokaiselta täydeltä eläkkeeseen oikeuttavalta palvelusajan kuukaudesta 1/8 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta. (12.6.1992)

3 mom. Toimeksiantosopimukseen ja 1 momentin mukaiseen sopimukseen perustuvaa aikaa ei liitetä sitä välittömästi edeltävään tai välittömästi sen jälkeen alkavaan saman jäsenyhteisön virka- tai työsuhteeseen. Jos 1 momentissa tarkoitettu toimeksiantosopimuksen tai sopimuksen tehnyt perhehoitaja tai hoitaja on samanaikaisesti samaan jäsenyhteisöön virka- tai työsuhteessa, määrätään eläkeoikeus toimeksiantosopimuksesta ja 1 momentin mukaisesta sopimuksesta erikseen. (11.6.1993) - erillinen eläke

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 12 a §:n 3 momentti kuului näin:

Toimeksiantosopimukseen perustuvaa aikaa ei liitetä sitä välittömästi edeltävään tai välittömästi sen jälkeen alkavaan saman jäsenyhteisön virka- tai työsuhteeseen. Jos 1 momentissa tarkoitettu toimeksianto-sopimuksen tehnyt perhehoitaja on samanaikaisesti samaan jäsenyhteisöön virka- tai työsuhteessa, määrätään eläkeoikeus toimeksiantosopimuksesta erikseen. (12.6.1992)

- 3 mom.** Viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus tämän luvun mukaiseen lisäeläketurvaan työkyvyttömyyden ja työttömyyden varalta, jos hän 2 momentissa mainitun ajankohdan jälkeen on ollut peruseläkkeeseen oikeuttavassa palvelussuhteessa sellaiseen jäsenyhteisöön, joka on saattanut viranhaltijansa ja työntekijänsä lisäeläketurvasta osalliseksi ennen hänen työkyvyttömyytensä tai työttömyytensä alkamista taikka yksilölliselle varhaiseläkkeelle siirtymistään ja hänen palvelussuhteensa on työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamiseen taikka yksilöllisen varhaiseläkkeen alkamiseen mennessä yhdenjaksoisesti jatkunut vähintään kuusi kuukautta ja jos hänelle kunnallisen palvelussuhteen perusteella myönnetään työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen tai yksilöllisen varhaiseläkkeen peruseläke 4 §:n 4 momentin määräyksiä soveltaen edellyttäen, että hän 63 vuoden iän täyttämiseen mennessä olisi saavuttanut oikeuden vanhuuseläkkeenä suoritettavaan lisäeläkkeeseen. (11.6.1993)
- työkyvyttömyyseläke
 - työttömyyseläke
 - loppukarenssi

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 14 §:n 3 momentti kuului näin:

Viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus tämän luvun mukaiseen lisäeläketurvaan työkyvyttömyyden ja työttömyyden varalta, jos hän 2 momentissa mainitun ajankohdan jälkeen on ollut peruseläkkeeseen oikeuttavassa palvelussuhteessa sellaiseen jäsenyhteisöön, joka on saattanut viranhaltijansa ja työntekijänsä lisäeläketurvasta osalliseksi ennen hänen työkyvyttömyytensä tai työttömyytensä alkamista taikka yksilölliselle varhaiseläkkeelle siirtymistään ja hänen palvelussuhteensa on työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamiseen taikka yksilöllisen varhaiseläkkeen alkamiseen mennessä yhdenjaksoisesti jatkunut vähintään kuusi kuukautta ja jos hänelle kunnallisen palvelussuhteen perusteella myönnetään työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen tai yksilöllisen varhaiseläkkeen peruseläke 4 §:n 4 momentin ensimmäisen virkkeen määräystä soveltaen edellyttäen, että hän 63 vuoden iän täyttämiseen mennessä olisi saavuttanut oikeuden vanhuuseläkkeenä suoritettavaan lisäeläkkeeseen. (20.11.1992)

Entinen 3 momentti on muutettu 4 momentiksi 20.11.1992.

Ennen eläkesääntöön 30.11.1990 hyväksytyjä muutoksia 14 §:n 4 momentti kuului näin:

Jos viranhaltijalla tai työntekijällä on 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa myöhemmän kunnallisen palvelussuhteen perusteella oikeus tämän eläkesäännön mukaiseen eläkkeeseen, joka on pienempi kuin hänen aikaisemman kunnallisen virkansa tai työnsä perusteella laskettu eläke, viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus aikaisemman palvelussuhteen perusteella laskettavaan eläkkeeseen. (Lisätty 14.11.1979)

5 mom. 1 luvun ja tämän pykälän 2 momentin mukaan peruseläketurvaan oikeutetulla viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus tämän luvun mukaiseen lisäeläketurvaan, jos hänelle on myönnetty valtion eläkelain tai siihen liittyvän lainsäädännön, kansaneläkelaitoksen eläkeohjesäännön tai eläkesäännön, Suomen Pankin eläkesäännön, evankelisluterilaisen kirkon eläkelain (298/66), ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain (521/69) tai Ahvenanmaan maakunnan varoista soveltuvin osin valtion eläkesäännösten mukaisesti suoritettavaa eläketurvaa koskevan lainsäädännön perusteella sellainen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai vanhuuseläke, jonka määrä on laskettu valtion eläkelain 10 §:n 2 momenttia tai niitä vastaavaa edellä mainittujen muiden lakien tai eläkesääntöjen määräyksiä soveltaen. (26.11.1993)

**Julkisen sektorin
laukaisueläke**

Ennen eläkesääntöön 26.11.1993 hyväksytyjä muutoksia 14 §:n 5 momentti kuului näin:

1 luvun ja tämän pykälän 2 momentin mukaan peruseläketurvaan oikeutetulla viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus tämän luvun mukaiseen lisäeläketurvaan, jos hänelle on myönnetty valtion eläkelain tai siihen liittyvän lainsäädännön, kansaneläkelaitoksen eläkeohjesäännön tai eläkesäännön, Suomen Pankin eläkesäännön, evankelisluterilaisen kirkon eläkelain (298/66), ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain (521/69) tai Ahvenanmaan maakunnan varoista soveltuvin osin valtion eläkesäännösten mukaisesti suoritettavaa eläketurvaa koskevan lainsäädännön perusteella sellainen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai vanhuuseläke, jonka määrä on laskettu valtion eläkelain 10 §:n 2 momenttia tai niitä vastaavaa edellä mainittujen muiden lakien tai eläkesääntöjen määräyksiä soveltaen. Mitä edellä tässä momentissa on määrätty, ei koske viranhaltijaa tai työntekijää, jolla on 31 päivän joulukuuta 1992 jälkeen alkanut kunnallinen palvelussuhde. (20.11.1992)

Entinen 5 momentti on muutettu 6 momentiksi 20.11.1992.

19 §

1 mom. 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla yhdistettyjen peruseläkkeiden ja tämän luvun mukaisten lisäeläkkeiden, kansaneläkkeen pohjaosan, tapaturmavakuutuslain tai valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetun lain mukaisen päivärahan ja tapaturmaeläkkeen, sotilasvammalain mukaisen elinkoron, omaan vammaan perustuvan liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/91) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/91) nojalla myönnetyn ansionmenetykskorvauksen ja omaan virka- tai työsuhteeseen tai yrittäjätoimintaan perustuvan muun eläkkeen sekä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun muun korvauksen yhteismäärä saa olla enintään yhteensovitusrajan suuruinen. Yhteensovitusraja on 66 prosenttia suurimmasta sellaisen lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta tai jos sellaista eläkettä ei ole, 66 prosenttia suurimmasta lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos yhteismäärä on enemmän, ylittävä osa vähennetään lisäeläkkeestä. Yhteensovitettaessa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkesääntöjen tai eläkeohjesääntöjen mukaista omaan virka- tai työsuhteeseen tai yrittäjätoimintaan perustuvaa varhennettua vanhuuseläkettä otetaan se huomioon sellaisena kuin se on ennen varhennusvähennyksen tekemistä. (11.6.1993)

Lisäeläkkeen yhteensovitus
- yhteensovituksessa huomioon otettavat muut suoritukset
- yhteensovitusperuste
- yhteensovitusraja

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 19 §:n 1 momentti kuului näin:

12 §:ssä tarkoitetulla tavalla yhdistettyjen peruseläkkeiden ja tämän luvun mukaisten lisäeläkkeiden sekä kansaneläkkeen pohjaosan, tapaturmavakuutuslain tai valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetun lain mukaisen päivärahan ja tapaturmaeläkkeen, sotilasvammalain mukaisen elinkoron, omaan vammaan perustuvan liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/91) tai liikennevakuutuslain

perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/91) nojalla myönnetyn ansionmenetykskorvauksen ja omaan virka- tai työsuhteeseen tahi yrittäjätoimintaan perustuvan muun eläkkeen yhteismäärä saa olla enintään yhteensovitusrajan suuruinen, joka on 66 prosenttia suurimmasta sellaisen lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta tai jos sellaista eläkettä ei ole, 66 prosenttia suurimmasta lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos yhteismäärä on enemmän, ylittävä osa vähennetään lisäeläkkeestä. Yhteensovittaessa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkesääntöjen tai eläkeohjesääntöjen mukaista omaan virka- tai työsuhteeseen tahi yrittäjätoimintaan perustuvaa varhennettua vanhuuseläkettä otetaan se huomioon sellaisena kuin se on ennen varhennusvähennyksen tekemistä. (12.6.1992)

Ennen eläkesääntöön 12.6.1992 hyväksytyjä muutoksia 19 §:n 1 momentti (ei voimassa) kuului näin:

Tämän luvun mukaisten lisäeläkkeiden sekä kansaneläkkeen pohja-osa, tapaturmavakuutuslain tai valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetun lain mukaisen päivärahan ja tapaturmaeläkkeen, sotilasvammalain mukaisen elinkoron, omaan vammaan perustuvan liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/91) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/91) nojalla myönnetyn ansionmenetykskorvauksen ja omaan virka- tai työsuhteeseen tahi yrittäjätoimintaan perustuvan muun eläkkeen yhteismäärä saa olla enintään yhteensovitusrajan suuruinen, joka on 66 prosenttia suurimmasta sellaisen lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta tai jos sellaista eläkettä ei ole, 66 prosenttia suurimmasta lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos yhteismäärä on enemmän, ylittävä osa vähennetään lisäeläkkeestä. (22.11.1991)

Ennen eläkesääntöön 22.11.1991 hyväksytyjä muutoksia 19 §:n 1 momentti kuului näin:

12 §:ssä tarkoitetulla tavalla yhdistettyjen peruseläkkeiden ja tämän luvun mukaisten lisäeläkkeiden sekä kansaneläkkeen pohjaosan, tapaturmavakuutuslain tai valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta annetun lain mukaisen päivärahan ja tapaturmaeläkkeen, sotilasvammalain mukaisen elinkoron, omaan vammaan perustuvan liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen, tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/91) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/91) nojalla myönnetyn ansionmenetykskorvauksen ja omaan virka- tai työsuhteeseen tahi yrittäjätoimintaan perustuvan muun eläkkeen yhteismäärä saa olla enintään 60 prosenttia tai, jos lisäeläke kuukaudelta on laskettu 11/60 prosentin mukaan, enintään 66 prosenttia korkeimmasta sellaisen lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta tai jos sellaista eläkettä ei ole, 66 prosenttia korkeimmasta lisäeläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos yhteismäärä on enemmän, ylittävä osa vähennetään lisäeläkkeestä. (12.6.1991)

- 2 mom.** Mitä 1 momentissa on määrätty kansaneläkkeen pohjaosan yhteensovittamisesta, ei kuitenkaan sovelleta, mikäli 1 momentin mukaan yhteensovituksessa käytettävä korkein eläkkeen perusteena oleva palkka on enintään 2.626 markkaa. Jos yhteensovituksessa käytettävä palkka ylittää 2.626 markkaa, kansaneläkkeestä otetaan yhteensovituksessa huomioon määrä, joka on 66 prosenttia ylitteestä, kuitenkin enintään kansaneläkkeen pohjaosan määrä. Sen estämättä, mitä 1 momentissa on sanottu, kansaneläkkeen pohjaosa otetaan yhdistämisessä huomioon eläkelaitoksen eläkkeen myöntämisaikojensa lukien. Vanhuuseläkkeen saajalle suoritetaan siihen saakka, kunnes hän saa oikeuden eläkkeeseen kansaneläkelain nojalla, täydennysosana, mitä kansaneläkkeen johdosta on vähennetty eläkelaitoksen eläkkeestä. Täydennysosaa ei kuitenkaan suoriteta varhennetun vanhuuseläkkeen saajalle. (26.11.1993)
- kansaneläkkeen pohjaosa
 - täydennysosa

Edellä mainittu markkamäärä 2.626 mk on:

vuonna 1985 5 209,36 mk, vuonna 1986 5 527,12 mk,
vuonna 1987 5 774,72 mk, vuonna 1988 6 047,09 mk,
vuonna 1989 6 443,26 mk, vuonna 1990 6 831,16 mk,
vuonna 1991 7 301,62 mk, vuonna 1992 7 660,65 mk,
vuonna 1993 7 685,41 mk ja vuonna 1994 7 685,41 mk.

Ennen eläkesäntöön 26.11.1993 hyväksytyjä muutoksia 19 §:n 2 momentti kuului näin:

Mitä 1 momentissa on määrätty kansaneläkkeen pohjaosan yhteensovittamisesta, ei kuitenkaan sovelleta, mikäli 1 momentin mukaan yhteensovituksessa käytettävä korkein eläkkeen perusteena oleva palkka on enintään 2.626 markkaa. Jos yhteensovituksessa käytettävä palkka ylittää 2.626 markkaa, kansaneläkkeestä otetaan yhteensovituksessa huomioon määrä, joka on 66 prosenttia ylitteestä, kuitenkin enintään kansaneläkkeen pohjaosan määrä. Sen estämättä, mitä 1 momentissa on sanottu, kansaneläkkeen pohjaosa otetaan yhdistämisessä huomioon eläkelaitoksen eläkkeen myöntämisaikojensa lukien. Vanhuuseläkkeen saajalle suoritetaan siihen saakka, kunnes hän saa oikeuden eläkkeeseen kansaneläkelain nojalla, täydennysosana, mitä kansaneläkkeen pohjaosan yhdistämisen johdosta on vähennetty eläkelaitoksen eläkkeestä. Täydennysosaa ei kuitenkaan suoriteta varhennetun vanhuuseläkkeen saajalle. (11.11.1988)

19 a §

(12.6.1992)

- I mom.** Mitä tässä luvussa on määrätty peruseläkkeeseen oikeuttavasta palvelussuhteesta ei sovelleta 12 a ja 12 b §:ssä tarkoitettuun perhehoitajan toimeksiantosopimukseen tai hoitajan sopimukseen perustuvaan peruseläkkeeseen eikä luottamushenkilön peruseläkkeeseen. Perhehoitajan, hoitajan ja luottamushenkilön peruseläke yhteensovitetaan kuitenkin hänen virka- ja työsuhteisiin perustuvien lisäeläkkeittensä kanssa siten kuin 19 §:ssä määrätään. (11.6.1993)

**Perhehoitaja,
omaishoitaja,
luottamushenkilö**
- ei lisäeläkettä
- yhteensovitus

Ennen eläkesäntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 19 a §
kuului näin:

Mitä tässä luvussa on määrätty peruseläkkeeseen oikeuttavasta palvelussuhteesta ei sovelleta 12 a ja 12 b §:ssä tarkoitettuun perhehoitajan toimeksiantosopimukseen perustuvaan peruseläkkeeseen eikä luottamushenkilön peruseläkkeeseen. Perhehoitajan ja luottamushenkilön peruseläke yhteensovitetaan kuitenkin hänen virka- tai työsuhteisiin perustuvien lisäeläkkeittensä kanssa siten kuin 19 §:ssä määrätään. (12.06.1992)

Ennen eläkesäntöön 8.6.1990 hyväksytyjä muutoksia 26 §:n 2 momentti kuului näin:

Yhdistämisraja lasketaan määrämällä se perhe-eläkkeen määrä, joka edunsaajille yhteisesti olisi tullut, jos edunjättäjällä olisi ollut vähintään 30 lisäeläkkeeseen oikeuttavaa palvelusvuotta.
(31.10.1969)

Ennen eläkesäntöön 31.10.1969 hyväksytyjä muutoksia 26 §:n 2 momentti kuului näin:

Yhdistämisraja lasketaan määrämällä sen perhe-eläkkeen määrä, joka edunsaajille yhteisesti olisi tullut, jos edunjättäjällä olisi ollut vähintään 30 lisäeläkkeeseen oikeuttavaa palvelusvuotta, ja jakamalla sanottu yhteismäärä siten kuin 25 §:ssä on määrätty.
(17.5.1966)

- 3 mom.** Jos leski ei saa 1 momentissa tarkoitettua eläkettä, lesken ansiotyöhön tai kunnallisiin luottamustoimiin perustuvana eläkkeenä pidetään sitä eläkettä, joka hänelle olisi myönnetty, jos hän olisi tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi edunjättäjän kuolinpäivänä tai sinä päivänä, jona 2 momentissa tarkoitettu lapsi täyttää 18 vuotta. Näin menetellään myös vieraan valtion vastaavan etuuden osalta. Eläkettä määrättäessä ei kuitenkaan sovelleta eläkesäntöön 4 §:n 5 momentin määräyksiä päivistä, jotka jätetään huomioon ottamatta 4 momentissa tarkoitettua 360 päivää laskettaessa. (11.6.1993)
- laskennallinen eläke**

Ennen eläkesäntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 26 §:n 3 momentti kuului näin:

Jos leski ei saa 1 momentissa tarkoitettua eläkettä, lesken ansiotyöhön tai kunnallisiin luottamustoimiin perustuvana eläkkeenä pidetään sitä eläkettä, joka hänelle olisi myönnetty, jos hän olisi tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi edunjättäjän kuolinpäivänä tai sinä päivänä, jona 2 momentissa tarkoitettu lapsi täyttää 18 vuotta. Näin menetellään myös vieraan valtion vastaavan etuuden osalta. Eläkettä määrättäessä ei tällöin kuitenkaan sovelleta eläkesäntöön 4 §:n 4 ja 5 momentin määräyksiä päivistä, jotka jätetään huomioon ottamatta 4 momentissa tarkoitettuja 360 päivää laskettaessa.
(20.11.1992)

27 b §

(8.6.1990)

- 1 mom.** Sen lisäksi, mitä 27 a §:ssä määrätään, eläkesovitus tehdään uudelleen vain, jos leskelle myönnetään 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläke muuna kuin osa-aikaeläkkeenä. Tällöin käytetään samaa eläkesovitusperustetta kuin eläkesovitusta ensimmäistä kertaa tehtäessä. (11.6.1993)
- Uusi eläkesovitus**

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 27 b § kuului näin:

Sen lisäksi, mitä 27 a §:ssä määrätään, eläkesovitus tehdään uudelleen vain, jos leskelle myönnetään 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläke muuna kuin osa-aikaeläkkeenä tai jos leskeneläkkeen määrä 27 c §:ssä tarkoitetun uuden yhteensovituksen vuoksi muuttuu. Tällöin käytetään samaa eläkesovitusperustetta kuin eläkesovitusta ensimmäistä kertaa tehtäessä. (8.6.1990)

6 luku

Viranhaltijan tai työntekijän kuoltua suoritettava taloudellinen tuki

36 §

(15.12.1976)

Kunnallisen eläkelaitoksen jäsenyhteisön palveluksessa olleen viranhaltijan tai työntekijän kuoltua hänen jäljempänä 39 §:ssä tarkoitetuille edunsaajilleen maksetaan taloudellista tukea siten, kuin tässä luvussa määrätään. 12 a ja 12 b §:ssä tarkoitetun toimeksiantosopimussuhteen, sopimussuhteen ja luottamustoimen perusteella ei synny oikeutta taloudelliseen tukeen. (11.6.1993)

Taloudellinen tuki

Ennen eläkesääntöön 11.6.1993 hyväksytyjä muutoksia 36 § kuului näin:

Kunnallisen eläkelaitoksen jäsenyhteisön palveluksessa olleen viranhaltijan tai työntekijän kuoltua hänen jäljempänä 39 §:ssä tarkoitetuille edunsaajilleen suoritetaan taloudellista tukea siten, kuin tässä luvussa määrätään. 12 a ja 12 b §:ssä tarkoitetun toimeksiantosopimussuhteen ja luottamustoimen perusteella ei synny oikeutta taloudelliseen tukeen. (12.6.1992)

Ennen eläkesääntöön 12.6.1992 hyväksytyjä muutoksia 36 § kuului näin:

Kunnallisen eläkelaitoksen jäsenyhteisön palveluksessa olleen viranhaltijan tai työntekijän kuoltua hänen jäljempänä 39 §:ssä tarkoitetuille edunsaajilleen suoritetaan taloudellista tukea siten, kuin tässä luvussa määrätään. (15.12.1976)

Kansalaisopiston ja työväenopiston tuntiopettajilla katsotaan edellä mainittuja muutoksia sovellettaessa palvelussuhde yhdenjaksoiseksi niin kauan kuin tuntiopettaja on kansalais- tai työväenopiston opettajana perättäisinä lukukausina. Palvelussuhde katsotaan muutosta sovellettaessa päättyneen, jos tuntiopettaja ei jonakin lukukautena ole lainkaan kansalais- tai työväenopiston palveluksessa.

Eläkesääntöön 11 päivänä kesäkuuta 1993 hyväksytyjen muutosten voimaantulomääräykset:

Eläkesäännön muutokset tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Eläkesäännön 4 a §:n 4 momentin, 10 §:n 6 momentin, 12 a §:n, 19 §:n 1 momentin, 19 a §:n ja 36 §:n muutokset tulevat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993 lukien.

Eläkesäännön muutoksia sovelletaan sellaisiin eläkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu muutosten tultua voimaan. Eläkesäännön 2 a §:n 2, 6 - 8 momenttia sovelletaan kuitenkin myös eläkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut ennen tämän muutoksen voimaantuloa.

Sen estämättä, mitä edellä määrätään, tällä muutoksella lisättyjä 1 §:n 11 ja 12 momenttia sovelletaan lain voimaan tullessa jatkuviin palvelussuhteisiin.

Jos ennen 1 päivää tammikuuta 1994 54 vaan ei 62 vuotta täyttäneen viranhaltijan tai työntekijän palvelussuhde on sanottuna päivänä jatkunut vähintään kymmenen vuotta, päätetään palvelussuhde 1 §:n 11 momentin mukaisesti vuoden 1994 lopussa. Jos viranhaltijan tai työntekijän eläkeikä on 63 vuotta tai eläkeikä 63 vuoden ja 65 vuoden välillä, palvelussuhdetta ei päätetä enää sen vuoden jälkeen, jonka aikana viranhaltija tai työntekijä täyttää 60 vuotta.

Jos viranhaltijan tai työntekijän eläkeikä on 63 vuotta alhaisempi, ei tätä eläkesäännön muutosta sovelleta häneen.

Ennen tämän muutoksen voimaantuloa 55 vuotta täyttäneeseen viranhaltijaan ja työntekijään, jolla muutoksen voimaantullessa on oikeus työttömyysturvalain mukaiseen päivärahaan, sovelletaan 3 c §:ää, sellaisena kuin se on voimassa tämän muutoksen voimaan tullessa. Määräystä sovellettaessa viranhaltijalla ja työntekijällä katsotaan olevan oikeus päivärahaan myös työttömyysturvalain 12 §:ssä tarkoitettuna omavastuuaikana ja 1 päivänä tammikuuta 1994.

Sen estämättä, mitä 2 c §:n 1 momentissa määrätään yksilöllisen varhaiseläkkeen alaikärajasta, säilyttää vuonna 1939 tai sitä ennen syntynyt viranhaltija tai työntekijä oikeuden saada yksilöllistä varhaiseläkettä 55 vuotta täytettyään. Eläkesäännön 2 c §:n 4 momenttia sovelletaan ennakkopäätökseen, joka annetaan määräyksen voimassa ollessa.

Sovellettaessa 3 a §:n määräyksiä ei ajalta ennen tämän muutoksen voimaantuloa maksettuja sanotun pykälän 1 momentin 2 - 4 kohdassa tarkoitettuja etuuk-
sia oteta huomioon.

Eläkesäännön muutokset tulevat voimaan edellyttäen, että työntekijäin eläkelakiin tehdään vastaavat muutokset. Jos työntekijäin eläkelakiin ehdotettuihin muutoksiin tulee eduskuntakäsittelyn aikana muutoksia, vastaavat muutokset toteutetaan myös nyt ehdotetuissa eläkesäännön määräyksissä.

Eläkesäännön 12 a §:n, 19 a §:n ja 36 §:n muutoksia sovelletaan muutoksen voimaan tulon jälkeen tehtyihin sopimuksiin. Eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusai-
kaa karttuu hoitajille sopimuksen perusteella 1 päivästä heinäkuuta 1993 lukien. Ennen 1 päivää heinäkuuta 1993 saatu kotihoidon tuki ei oikeuta eläkkeeseen.

Eläkesäännön 12 a §:n 2 momentissa mainittua 1/6 prosentin karttumaa sovelletaan kuitenkin aikaisintaan 1 päivästä tammikuuta 1995 lukien. Karttuman korotus tulee voimaan edellyttäen, että työntekijäin eläkelaisissa toteutetaan 1 prosentin karttumankorotus 60 vuotta täyttäneille työntekijöille.

Eläkesäännön 19 §:n 1 momentin muutosta sovelletaan muutoksen voimaantulon jälkeen tehtävissä yhteensovituksissa.

Eläkesääntöön 26 päivänä marraskuuta 1993 hyväksytyjen muutosten voimaantulomääräykset:

Eläkesäännön 1 §:n 11 momentin muutos tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Jos ennen 1 päivää tammikuuta 1994 54 vuotta täyttäneen viranhaltijan tai työntekijän kunnallinen palvelussuhde on sanottuna päivänä jatkunut vähintään kymmenen vuotta, päätetään palvelussuhde 1 §:n 11 momentin mukaisesti vuoden 1994 lopussa, jos mainitussa momentissa määrätyt edellytykset täyttyvät.

Päätettäessä palvelussuhde 1 §:n 11 momentin mukaisesti vuoden 1994 lopussa sellaiselle eläinlääkärille, jonka eläkepalkkaa määrättäessä otetaan huomioon eläinlääkärin eläimen omistajalta tai haltijalta perimiä palkkioita ja korvauksia, eläkepalkkaa määrättäessä otetaan huomioon vain vuosien 1991-1993 ansiot. Tällöin eläkepalkka lasketaan niin kuin eläkesäännön 5 §:n 1 momentin mukaisesti eläkepalkka lasketaan kolmen kalenterivuoden ansioista.

Eläkesäännön 1 a §:n 1 momentin ja 5 §:n 1 momentin muutos tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Niitä sovelletaan 1 päivän tammikuuta 1994 jälkeiseen palvelusaikaan.

Eläkesäännön 2 c §:n 1 momentin muutos tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Sitä sovelletaan eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma sattuu muutoksen tultua voimaan.